

J.W. DE VRIES:
OP VERBODEN PAD

G.F. CALLENBACH. N.V. - NIJKERK

**OIP VERBODEN
IPAD**

Met pentekeningen van Sierk Schröder

OP VERBODEN PAD

door

J. W. DE VRIES

G. F. Callenbach N.V. - Uitgever - Nijkerk

HOOFDSTUK I

Lekker scheen het zonnetje. Het fleurde alles op. 't Leek in eens of de lente zou komen. De mussen sjirpten uit alle macht, en een spreeuw, zo'n mooie glanzende, met z'n lange snavel parmantig de hoogte in, floot af en toe een liedje vol lenteverlangen.

't Was nog Februari. 't Had de laatste dagen hard ge-
waaid. De sterke wind had geraasd en getierd. Het water van de vaart had geklotst, zodat het schuim tussen 't riet zat. Maar nu leek dat alles vergeten en kwam er in de mensenharten een blij verlangen naar de lente. —

Jacob stond voor z'n huis, op het kleine grasveld. Hij stond met z'n handen in z'n broekzakken. Z'n pet had hij achterover geschoven op z'n hoofd. Hij keek naar 't water van de vaart langs hun huisje. De stenen boogbrug, een klein eindje verder, spiegelde er in terug. Er fietste net iemand over. Z'n spiegelbeeld schoof leuk van de ene kant naar de andere. Je zag alleen z'n bovenste helft maar, omdat de stenen brugleuning zo hoog was. Jacob keek den fietser aan de overkant na, totdat deze bij een bocht achter de eiken van 't bos verdween. Toen keerde hij zich om en liep naar de kleine boomgaard achter hun huis. Daar stond zijn konijnenhok. Hij sloeg de lege aardappelzak, die hij er voorgehangen had, omhoog. Nu scheen de zon ook in eens in 't hok. Wipneus, het mooie witte konijn, met z'n prachtige rode ogen, wipte ineens op, z'n beweeglijk snoetje snuffelde begerig door de tralies.

„Heb je honger, jonge?” vroeg Jacob, terwijl hij met z'n vinger Wipneus op z'n neusje krabbelde.

Hij hield van zijn konijn. 't Was zo'n mooie witte. Z'n oren schenen wat rood. 't Was net of je zien kon, dat 't bloed er door stroomde, vond Jacob altijd.

„Witneus” had moeder hem genoemd, maar kleine zus had er toen *wipneus* van gemaakt, en die naam had hij nu gehouden. Helemaal geen dwaze naam, want z'n neusje wipte altijd op en neer. Maar „witneus” was toch ook wel mooi geweest. Moeder wist altijd zulke leuke namen te bedenken. Ze hadden een poes gehad, die heette „boterbuikje”, omdat hij eens een halfvol boterpotje had leeg-

gelikt. Jacob moest nog lachen om het verschrikte gezicht, dat zijn moeder gezet had, toen ze poes bij het laatste restje van de boter weggeslagen had.

Maar dan verdween die lachende trek van z'n gezicht. Hij vergat Wipneus verder te aaien. Hij moest er nu in eens aan denken, dat moeder ziek was. Jacob hield zo héél, héél veel van z'n moeder. Moeder was altijd gezond en vrolijk. Maar gister was ze erg stil geweest. Ze had haast niet eens geluisterd naar zijn mooi verhaal van een wild konijn, dat hij bijna te pakken had gehad. En toen kleine zus zo vrolijk zong van „Klokje klink...”, had Moeder in eens gezegd, dat ze stil moest wezen. En Geertje, zijn oudste zus, had bezorgd gekeken. Ze had wel een paar maal gevraagd: „Scheelt er wat aan, Moeder?” Maar moeder had 't hoofd geschud en néén gezegd, maar zó, dat je dadelijk wel begrijpen kon, dat 't já moest wezen. Toen vader gisteravond thuis gekomen was, had hij dade-

lijk wel gezien, dat moeder wat scheelde. Hij had haar eerst nog wat willen opfleuren, maar 't was mislukt. Ze waren toen maar allemaal vroeg naar bed gegaan.

En nu vanmorgen was moeder blijven liggen. Geertje zorgde echter, dat alles klaar kwam, maar hij had van narigheid toch haast niet kunnen eten.

Hij streelde Wipneus nog eens over z'n kopje, zei nog enkele vriendelijke woordjes tegen z'n konijn en slenterde dan verder door de boomgaard. Hij sloeg de zak voor 't hok niet neer, want Wipneus scharrelde zo lekker in z'n zonnige hokje om.

't Was Woensdagmiddag. Jacob had vrij. Fijn vond hij dat anders. Nu lag over alles de niet te ontkomen schaduw van moeders ziek zijn. Hij tuurde de weg langs. Uit de richting van het dorp kwam een auto aan. In eens wipte links een rood-gloeiende vinger uit en meteen zwenkte de auto de bocht om en over de brug. Vlak over de brug stond een grote herberg en daar bleef de auto staan.

Jacob liep nieuwsgierig die kant uit. Hij keek naar den chauffeur, die met Damsma, den eigenaar van de herberg, stond te praten. Hij zag hoe Damsma gebaren maakte met z'n handen en hoorde hem duidelijk zeggen: „'t Spijt me erg, dat 't net zo trêft!” Ah, Jacob begreep het. Damsma had geen benzine meer. Naast de herberg stond een kleine benzinepomp, zo een op wieltes, die je weg kon rollen. En nu had Jacob gezien, dat Damsma vanmorgen juist de laatste benzine aan een motorrijder verkocht had. En de tankwagen van de Shell was nog niet geweest.

Schijnbaar onverschillig slenterde Jacob nu over de brug en deed net of hij linksaf de zanderige bosweg zou inslaan. In z'n hart hoopte hij, dat hij benzine mocht halen uit 't dorp. En ja! In eens hoorde hij Damsma roepen:

„Hé, Japie, kun jij niet even naar 't dorp een bus benzine halen? Je mag op mijn fiets.” Hè, daar kreeg hij een kleur van. Damsma was al naar achter gedraafd en kwam met z'n fiets terug. Jacob sprong er op, twee lege benzinebussen in z'n hand. Dat ging nog eens fijn. De bussen rammelden een heerlijke trommelmuziek. Als moeder hem zo

eens zag. Hè, 't was in eens of 't nou niet zo leuk meer was, dat harde rijden op Damsma's fiets en die rammellende bussenmuziek. Want moeder lag nu in bed. Misschien zou dokter wel moeten komen.

Bomrebomm-bónnnk. Hè, wat een dromer was hij toch! Daar fietste hij net over een dikke tak, die op de weg lag. Het fietsstuur kreeg een onverwachte schok, en een van de bussen kinkelde over de weg. Hij sprong meteen verschrikt van de fiets en raapte de bus weer op. Gelukkig dat 't nog op de heenreis was. Stel je voor, als de volle bus zo eens neergebonkt was. — Nou schoot hij vlug op naar 't dorp. Bij Garage Boersma sprong hij van de fiets. De monteur in z'n blauw-vettig-bevlekte overall hielp 'm dadelijk. Hij pompte uit de mooie gele pomp, met de grote schelpvormige-porcelainen reclamelamp er bovenop, gauw de bussen vol en schreef in 't beduimelde notitie-

boekje, dat 't voor Damsma was.

Jacob knoopte nu z'n zakdoek door de beide handvatten van de bussen, en kon zo z'n vrachtje dragen. Zonder ongelukken kwam hij weer bij Damsma terug. Lachend hield die met z'n sterke handen het fietsstuur vast en toen liet Jacob zich van 't zadel glijden. Zijn hand was moe van 't stijve houden van de zware bussen. Damsma gaf hem een dubbeltje. Den koning te rijk holde hij nu de brug weer over naar huis. Hij schopte zijn klompen uit en wilde naar binnen stormen. Maar dan in eens was z'n vrolijkheid weg. . . . Stil was 't in huis. Geertje had gehuild, dat zag hij aan haar ogen. Kleine zus zat stil met een griffel op een oud stuk lei te tekenen.

„Ik heb een dubbeltje verdiend,” probeerde hij nog even opgewekt te doen. Maar Geertje luisterde maar half en toen hij zei, dat hij 't even moeder wou vertellen, zei ze snibbig: „Ben je mal, jonge, laat moeder met rust.” Jacob voelde zich echt verdrietig. Hij scharrelde nog wat om 't huis, tot hij vader hoorde thuis komen. Al spoedig werd hij geroepen. Ze moesten eten. Vader zei niet veel. Geertje zei helemaal niets. Alleen kleine zus babbelde wat, maar werd vanzelf óók stil, toen niemand wat zei. 't Was een echt verdrietige avond zo. Toen hij moeder „wel te rusten” kwam zeggen, zei moeder alleen maar: „Nacht mijn lieve jongen”. Ze was te moe om meer te zeggen.

Stil was Jacob toen naar bed gegaan en had gebeden of de Heere moeder weer beter wilde maken. Die kon wel maken, dat alles weer vrolijk als vroeger werd.

Met die gedachte sliep hij in.

HOOFDSTUK II

„Maart heeft negen mooie dagen” heeft Jacob grote „Mensen vaak horen zeggen. Hij weet niet of dat wel precies uitkomt, maar als 't wèl waar is, dan is 't vandaag vast een van die negen.

De zon schijnt zo heerlijk en de lucht is zo blauw, en de kop van den woerd, die met nijdige rukjes langs het riet zwemt, glanst zo fijn, en een vink slaat z'n „pink-pink” met zo'n overmoedige kracht de blauwe ruimte in, dat Jacob, die op weg van school naar huis is, het niet laten kan, een vrolijk wijsje te fluiten. Hij weet zelf niet wàt hij fluit, 't zijn zó maar wilde, volle tonen, omdat alles om hem heen hem vanzelf blij maakt.

Marten en Pier, die het verst met hem deze kant uit moeten, zijn pas een zijpad rechts afgeslagen. Links van de weg loopt de vaart. Dezelfde vaart, waaraan hun huis ligt.

Fluitend schopt Jacob een steen voor zich uit. Hij voelt zich blij. Moeder wordt al mooi beter. Fijn is dat, echt fijn.

Jacob lacht in zichzelf. Wat zal 't fijn wezen, als moeder weer helemáál beter is. De Heere had zijn gebed tòch verhoord.

Jacob voelt zich rijk.

Hij fluit nog als hij z'n klompen voor de deur van hun huis uitschopt. —

't Is Zaterdag. Vanmiddag dus weer vrij. Heel anders dan drie en een halve week geleden, toen moeder ziek werd.

Kleine zus, die in het korte gangetje achter de huisdeur staat, schrikt er van als Jacob zo in eens binnenkomt en haar stoeiend vastpakt en optilt. Zo komen ze de huiskamer binnen.

Als ze zitten te eten vertelt vader, dat hij vanmiddag met een vrachtje bonenstaken naar de kwekerij te Houthuizen moet.

Jacobs vader is „bos-ker”. Hij verkoopt 't gekapte boomgewas aan tuinders en de takkenbossen aan de bakkers. Nu moet hij een partij bonenstaken leveren aan de grote kwekerij te Houthuizen.

„Gaat vader met de wagen?” vraagt Jacob.

„Ja,” zegt z'n vader, „we vragen het paard en de wagen van boer Atsma even.”

Na het eten mag Jacob het paard halen. 't Is een dik, wit paard. 't Staat genoeglijk te suffen in het vriendelijk Maartzonnetje.

Jacobs vader staat te praten met boer Atsma. Ze hebben de wagen vast klaargezet.

„Heu, witte,” lokt Jacob als hij dicht bij 't paard is. 't Dier draait z'n goedige kop in Jacobs richting en blijft gemoedelijk staan. Maar Jacob heeft het al bij de halster, klakt met de tong en dan laat de witte zich gewillig meetrekken.

't Inspannen is in een ogenblik gedaan. Vader gaat op de bok zitten en Jacob springt achterop.

Fijn, zo'n ritje!

Van de zijweg, waaraan de boerderij van Atsma staat, komen ze op de weg langs hun huis en nemen dan de richting van de brug. De lege wagen rommelt er dreunend over, maar 't ratelend rumoer verstikt direct, als vader 't paard links stuurt, de zandige bosweg op.

Aan deze kant van de vaart vindt Jacob 't altijd echt mooi. Aan je rechterhand heb je het bos met zijn oude sterke eiken, donkere beuken en geweldig hoge sparren. Aan je linkerhand is de vaart, met de boomwal aan de overzij. 't Is hier veel rustiger dan dáár. Daar is de ver-

keersweg en hier kom je niets tegen.

„Ho,” zegt vader.

Paard en wagen staan stil. Vader en Jacob laden de wagen vol en dan gaat het op Houthuizen aan. 't Is wel een uur rijden. Vader zit, z'n pijpje rokend, op de bok. Jacob ligt bovenop de stapel staken. Gemakkelijk ligt dat niet, maar daar geeft hij niets om. 't Gaat véél te fijn zo. Jacob geniet. Het regelmatig op en neer bewegende witte paardenlijf voor de wagen, de geur van de tabaksrook uit vaders pijp, de voorjaarszon en de donkergroene pracht van het bos om hen heen, àlles is even mooi.

Bij „Witte brug” houdt 't bos even op. De weg stijgt merkbaar. De witte spant z'n spieren iets meer in. Ratelend „nemen” ze de brug. Nu naderen ze de kwekerij. Nog enkele minuten en Jacob ziet de kassen al.

Vader houdt het paard in, springt van de bok en stuurt paard en wagen het ijzeren hek binnen. Dan houdt de wagen stil.

Jacob klimt er nu ook af. Een knecht van de kwekerij komt mee helpen afladen.

„Zo, ben jij de knecht van je vader?” vraagt hij aan Jacob.

Jacob lacht wat.

„Aan zulke jongens krijg je al heel wat, baas Hoekstra,” zegt hij dan tegen vader.

Jacob voelt zich kleuren. Fijn, dat zo'n grote man dat zei. Hij spant zich te meer in om de staken als een vakman af te laden.

Als alles klaar is, loopt z'n vader naar 't kantoor van de kwekerij. Hij mag op 't paard passen. Hij klopt de witte op z'n stevige nek en krauwelt hem met z'n nagels voor op z'n kop.

„Mag ik mennen, Vader?” vleit hij, als vader terugkomt.
„Nou, tóe dan maar,” staat vader toe.

Eerst brengt vader paard en wagen op de weg en dan krijgt Jacob de teugels. Fijn gaat dat. De witte draáft nu. 't Gaat op huis aan en de wagen is leeg. Als een vol-leerde boer houdt Jacob de teugels. Ze zijn „Witte brug” al weer gepasseerd. Jacob vindt 't nu nòg fijner dan op de heenreis.

Achter hen komt een auto. Als Jacob de toeter hoort, wijkt hij nog meer naar rechts. Met 'n vaart snort de auto voorbij. Maar dan inééns. . . . Pànngg. . . . een ontzèttende knal. . . . een band ploft. De witte doet een woeste lucht-sprong. Jacobs vader tuimelt van de wagen, de auto blijft stilstaan. Maar dan legt het angstige paard z'n oren plat in de nek en wil in razende vaart er van door. Jacob zit nog op de bok. Hij is vreselijk geschrokken. Hij ziet de auto vlak voor zich. Hij hoort het angstige geschreeuw van de mensen, die haastig uit de auto trachten te komen, even voelt hij een wondere leegte in z'n hoofd. . . . Maar dan ineens is 't of de angst hem grote kracht geeft. Met een forse ruk trekt hij aan de linkerteugel. De zenuw-achtige witte voelt z'n kop er van opzij getrokken en doet ook zelf een zijsprong. De wagen schiet nu met een dwaze zwaai de auto voorbij en stoot met 't linkervoorwiel tegen een boom. Gelukkig, het trekzeel breekt niet en het paard, zenuwachtig trillend nog, blijft staan. En dàn is vader er, die de witte kalmerend op z'n hals klopt. Vader heeft zich helemaal niet bezeerd. Hij is direct opgesprongen en zag hoe Jacob door zijn kordaat optreden een groot on-geluk voorkwam.

Er is grote dankbaarheid in z'n stem, als hij tegen den chauffeur, die nog zo wit ziet als een doek, zegt: „Dat loopt wondergoed af, mijnheer.”

Jacob is ook van de wagen gestapt. Vader ziet Jacob aan. Hij heeft de witte, die al weer mooi gekalmeerd is, nog bij de teugel. Dan zegt hij, en er trilt een wondere trots door z'n stem: „Jacob, jongen, jij bent een kerel!”

't Gaat door Jacob heen. Hij voelt een brok in z'n keel. Hij kan niets zeggen. 't Is gèk, maar hij zou zo wel kunnen schreien.

Een deftige dame was ook uit de auto gestapt. Ze kijkt bang naar het grote paard. Maar ze gaat toch naar Jacob toe. Ze geeft hem een hand. Jacob weet niet wat hij zeggen moet, 't is alsof 't een droom is. Hij hoort bijna niet wat de dame zegt, maar hij ruikt wel de eau-de-cologne-geur en voelt de zachte handschoen, en als de dame hem iets ronds en hards in z'n handen stopt, dan komt z'n „Dank u wel” er maar schuchter uit.

Vader en de dame en de chauffeur praten nog even, en dan rijden ze weer verder. Vader houdt nu de teugels. Hij heeft geen oog van het paard af, maar de witte loopt al weer gewoon. 't Is een kalm, mak paard en 't is of hij de hele geschiedenis al weer vergeten is. Als 't een jong wild paard geweest was, zoals de zwarte van boer Aukema, dan was er nog wat anders gebeurd, denkt Jacob. Hij zit stil wat voor zich heen te soezen. Dat harde, ronde, dat die dame hem in z'n hand gestopt had, was een gulden. Z'n vader had even gelachen, toen Jacob 'm liet zien. Hij zei er niet eens veel van. Vaders ogen stonden wel blij, maar toch ernstig. 't Had ook wel slecht kunnen aflopen. Had de wagen eens tegen de auto aangeboden moeten zijn.... hij had wel dóód kunnen wezen.... Brrrr. Hij verlangt er naar, 't zijn moeder te vertellen.

Als ze paard en wagen bij boer Atsma hebben teruggebracht, lopen vader en hij samen naar huis. 't Begint tussen de bomen al te donkeren. De vogels zingen niet

meer. 't Is stil. Een konijn wipt, een eindje voor hen uit, over 't paadje en verdwijnt dan tussen 't kreupelhout. Een jong lammetje blaas ergens, een paar houtduiven vliegen met klepperend vleugelrumoer uit een oude eik; 't maakt de stilte daarna nòg stiller.

Zwijgend naast elkaar lopend, komen ze thuis. Vader vertelt moeder, die in de bedstede ligt, het hele verhaal. Moeder streelt haar jongen over z'n stugge haar.

Jacob voelt zich echt gelukkig en ook wel een beetje trots op z'n heldendaad.

„De Heere heeft je bewaard,” zegt moeder dan. Haar stem klinkt ernstig.

„Je moet straks den Heere danken, jongen.” Jacob knikt. Eigenlijk had hij den Heere al gedankt. Straks op de wagen al.

„Ja, jongen,” praat moeder verder, „'t is Gods genade, dat Hij ons bewaren wil. Wij hebben 't niet verdiend. Neen....”

't Is alsof moeder dat laatste meer tot zichzelf zegt dan tot Jacob. Jacob zwijgt.

Geertje maakt in de keuken het eten klaar. Het geluid van bordjes en kopjes klinkt door tot in de kamer.

Vader wast zich nog bij de pomp. Jacob zit op een stoel voor de bedstee. In de kamer is 't al donker. Hij kan moeder haast niet eens onderscheiden. Dan praat moeder weer en haar stem klinkt zo wonder dichtbij in de rustige stilte van de donkerende kamer.

„Wij menen zo vaak, dat God ons maar horen móet. Dat het vanzèlfsprekend is. Maar onze zonden zijn zo veel.”

Jacob spint aan die gedachte voort. Hij begrijpt niet goed, wat moeder bedoelt. Dat de Heere zijn lieve, goede moeder verhoorde, als zij bad, dat kón toch niet anders! En God was toch de Hoorder der gebeden? Dat stond in 't

psalmvers, dat ze Maandag op moesten zeggen op school. En God had zijn gebed toch ook verhoord. Moeder mocht immers morgen al even van 't bed.

En hij had toch gehoorzaam geleefd en hij werd vaders knecht toch immers al en vanmiddag had hij de witte toch ook zo prachtig gehouden.

Voelde moeder zijn gedachten?

Moeders kunnen altijd zo diep in het hart kijken.

„Ja, Jacob, onze zonden maken dat we altijd weer van God afdwalen, wij willen zo graag onze eigen weg gaan.”

Jacob kent die woorden zo goed. Dat hebben vader en moeder al zo dikwijls gezegd en ja, hij weet 't ook wel. Maar moeders ernstige woorden glijden af langs het tevredene dat in zijn hart is.

De deurknop lawaait. Kleine zus staat er aan te wurmen. Jacob springt op. Zus is al in haar nachtpon. Zo zal ze nog mee-eten en dan moet ze naar bed. Vader is ook al in de keuken. Ze kunnen beginnen.

Jacob is die avond een flinke, gehoorzame jongen. Maar moeders woorden zijn al weer uit zijn gedachten.

HOOFDSTUK III

Tingelingelingelingeling...ling-ng-ng”!
„De stoeiende kinderen, nog midden in hun vrolijk spel, staken in eens hun spelen. De schoolbel luidt. 't Is even een druk geroezemoes in de brede schoolgang en een geklepper van klompen, die in de klompenrekjes gezet worden. Maar dan veroverft de stilte weer haar verloren terrein, als de kinderen hun lokalen binnengaan. En als de laatste lokaaldeur dichtslaat, lijkt de gang wijder en stiller en dansen er gouden stofjes in een zonne-

straal, die schuin door het gangraam binnenvalt.

Jacob is ook op z'n plaats gaan zitten. Hij schikt zich als meesters stem zegt: „Eerbiedig, we zullen bidden.” Na het bidden en het zingen van een psalm begint meester te vertellen. Meester kan zo mooi vertellen, vindt Jacob. Je ziet alles voor je ogen gebeuren en als meester van den Heere Jezus vertelt, dan klinkt zijn stem altijd vol liefde en eerbied, dan is 't zó stil in 't lokaal, dat iemand, die in de lege schoolgang zou staan, niet zou vermoeden, dat er een veertig drukke, levenslustige kinderen zo vlak bij hem waren.

Meester vertelt over een gelijkenis van den Heere Jezus. Er was een man, die heel veel goede dingen deed. Hij was gehoorzaam, hij deed precies wat in de wet stond. Zó precies en zó secuur, dat hij er nog een heel rijtje voorschriften bij gemaakt had. Hij kwam ook trouw in de tempel en gaf heel veel aan de tempeldienst. En hij dankte ook. Héél duidelijk en héél luid. De mensen keken met eerbied naar dien man. Ze éérden hem. Er was ook nóg een andere man. Die had niet veel goeds gedaan. Hij was in dienst gegaan bij de Romeinen, de vijanden van 't Joodse volk. O, wat vonden de mensen dat verschrikkelijk. Ze werden bóós op dien man. Ze wilden 'm niet eens meer groeten. En toen dacht die man, ik zal me wreken. Ik zal die mensen, die mij zo verachten, méér belasting laten betalen dan ze schuldig zijn. Dat deed hij ook. 't Was slecht en de mensen werden nog veel bozer op hem. Mocht zó een nu in de tempel komen, om te bidden! Nee toch, zo'n man hoorde daar niet thuis. . . .

Jacob luistert met aandacht. Die éérste man was een beste, die tweede. . . . neen, hij vindt óók, die hoorde niet in de tempel.

Maar, dan is 't net of meesters stem luider wordt:

Jóngens.... toch hóorde God naar dien tweede en niet naar den eerste....

En dan legt meester uit, waaróm dat zo was. Die eerste was een farizeër. Hij dééd wel mooie dingen, maar zijn hàrt was trots. Hij had alléén zichzelf lief. Maar hij wilde niet erkennen, dat hij een zondaar was, die zonder de genade des Heeren niets was en de minste zegen niet waard was. En die tweede man was een tollenaar. Die had slechte dingen gedaan. Maar daar had hij berouw van. Hij wist dat hij een zondaar was en dat God hem straffen moest om z'n zonde en slechtheid. En daarom riep hij om genade. Dat betekende, dat de Heere maar met hem doen moest zoals Hij goedvond. Hij gaf zich over. En zo'n gebed, dat uit een verslagen hart tot God roept, stijgt ook op tot de hemeltrou.

Meesters stem klinkt nu heel ernstig als hij zegt, dat ook in kinderharten al iets van dien farizeër wonen kan. Wij menen ook zo vaak, dat we toch flink en gehoorzaam en knap zijn en God ons gebed dáárom wel horen moet. Jongens, jullie moet niet alleen met je verstand zeggen, dat wij zondaars zijn, maar ook met het hàrt dat in 't bidden belijden. Alleen een ootmoedig gebed klinkt tot Gods trou.

Jaap heeft stil zitten nadenken. Hij denkt aan 't gesprek met moeder laatst op die Zaterdagavond. Moeder had óók zoiets gezegd. En nu meester weer. Maar hij was toch de farizeër niet. Hij was niet trots op zijn dankgebed. — Maar lang tijd om na te denken heeft hij niet. Meester tikt op de lessenaar. Er was even een schuifelend beweeg geweest van verschikkende en rekkende kinderen, maar nu is er de stilte weer.

Maandagmorgen. Táál dus. De schriften worden rondgedeeld en allen gaan ijverig aan 't werk. Als meester

naast z'n bank komt staan, klopt hij 'm goedkeurend op de schouder. „Flink zo, Jacóbus,” zegt hij. Jacob groeit er van. Nog mooier zullen de letters worden en nùl fouten zullen er inkomen. —

Als de morgenschooltijd òm is, gaat Jacob niet naar huis. Daarvoor woont hij te ver van school. Hij blijft met andere buitenkinderen 's middags in school boterham eten.

Die middag gebeurt er iets ergs. Als ze gegeten hebben en de meester, die de beurt had, met hen gedankt heeft, gaan ze naar buiten op 't speelplein. Meester gaat naar huis. Dan haalt Piet z'n bal te

voorschijn.

„Voetballen, jongens!” roept hij.

't Duurt maar een ogenblikje of er is een wild gewoel van lenige jongenslijven en een verwoed getrap, om de bal toch maar een „keiharde” schop te verkopen.

Jacob doet niet mee. Meester wil 't eigenlijk niet hebben, dat ze op 't speelplein voetballen. Hij vindt het te gevaarlijk voor de grote schoolruiten. Voor de meesten is echter de verleiding te machtig geworden. 't Duurt nog wel een half uur voordat mijnheer Roesing, het Hoofd, klaar is met eten. Zolang zijn ze dus buiten gevaar. Vol vuur proberen ze een doelpunt te maken.

Dan in ééns.... rink-krink-krink.... een rinkelend geluid van vallende glasscherven.

't Schreeuwerig rumoer van de voetballende jongens is plotseling verstomd. Met ontzetting zien ze wat er gebeurd is. De bal is dwars door een ruit gevlogen. De geranium, met haar brutaal-rode bloemen, die in de vensterbank stond, is geknakt.... Wat zal mijnheer Roesing zeggen?

Verslagen staan ze even te kijken. Dan klatert het rumoer weer op:

„Hendrik deed het, die gaf de bal zo'n gloeiend-woeste trap.”

„Niet waar!” verdedigt Hendrik zich schreeuwend, „Ber-

tus, die trapte 'm zo woest naar mij toe. Toen vloog hij vanzelf met zo'n vaart door de ruit."

Ze staan stil te kijken als mijnheer op 't speelplein komt. Langzaam nadert hij het schuldige groepje. Hij merkt maar zó, dat er wat gebeurd is. Dan ziet hij de verwoesting en er komt een dreigende rimpel boven zijn neus. Je kunt zien, dat hij boos wordt.

„Allemaal naar binnen!" klinkt zijn stem dan in eens kòrt en toornig.

Onmiddellijk, met gebogen hoofden, wordt het bevel uitgevoerd.

„Néé, in mijn lokaal!" verheft zich zijn stem weer, als een paar jongens, die een klas lager zitten, naar hun eigen lokaal willen lopen.

't Is ijzingwekkend stil als ze allen op hun plaats zitten. Meester is achter de lessenaar gaan staan. Hij zegt nog niets. 't Rumoer van spelende kinderen op 't schoolplein dringt door tot 't lokaal. Jacob is ook mee gelopen. Hij had midden in 't troepje gestaan en toen meesters bevel zo kort en dreigend klonk, was hij onwillekeurig meegegaan. En nu 't zo angstig stil is, durft hij niet te zeggen, dat hij niet meedeed.

Meester overziet het troepje nog eens. De boze rimpel boven z'n neus is er niet meer. Zijn stem klinkt heel rustig nu:

„Wie van jullie meedeed, moet aan die ruit méé betalen! En dat jullie tòch gevoetbald hebben, waar ik niet bij was, dat vind ik jammer. 'k Had gedacht, dat jullie béter te vertrouwen waren!"

Meester keek hen aan. En meester kon je zo diep in de ogen kijken. Hè, dat deed véél meer pijn dan een klap om je oren. Dan kon je tenminste wat dóen, „au" zeggen of bang-scheef wègduiken. Maar zo'n stille, rechtstreekse

blik in je ogen maakte je angstig verlegen.

Dan ziet meester Jacob aan.

„Maar jij deed toch niet mee, Jacóbus?”

Meester zegt het zó, dat je wel horen kunt, dat hij zóiets helemáál niet van Jácob verwacht.

Een trots gevoel van blijheid stroomt even door hem heen.

Verlicht antwoordt hij: „Néé, meester.”

„Gelukkig, zóiets verwacht ik van jou ook in 't minst niet. Ik vind, je moet op je jongens áán kunnen. Ga jij maar naar buiten, Jacóbus.”

In 't blijge gevoel van onschuld, maar nog méér met een strelende trots, dat meester hèm niet verdacht, gaat hij naar buiten. Even nog twijfelde hij. 't Had toch wel even geklonken, of meester 't niet zo heel erg blij zei. Meester had ook niet geprezen, dat 't toch flink was, dat hij zo gehoorzaam was. Alleen maar gezegd van gelùkkig. Maar hij zou er toch vast wel blij om wezen, dat hij, Jacob, niet meegedaan had.

Misschien zei hij er straks nog wel iets van in de klas.

Als de middagschoolbel luidt en alle kinderen weer binnendringen, zitten de schuldigen in 't lokaal van mijnheer Roesing nog schuldbewust op hun plaats.

De jongens uit de andere lokalen mogen gaan en alles gaat z'n gewone gang. Meester praat nergens meer over. 't Wordt een héél rustige middag. Maar als de schooltijd voorbij is en na het danken de klassen mogen heengaan, dan blijven de voetballers zitten. Ze schijnen dus wèl straf gekregen te hebben.

Jacob loopt blij naar huis.

Aan 't verhaal van den farizeër, die zo tevreden over zichzelf was, denkt hij niet meer. Wèl, dat meester van hèm geen ongehoorzame dingen verwachtte. Hij zal zorgen, dat meester hem kan blijven vertrouwen. Nóóit zal hij

meedoen aan iets verkeerd, altijd goed z'n best doen. . . .
Zo in gedachten verdiept en vól goede voornemens komt
hij thuis. Moeder loopt met kleine zus op de weg.
Moeder is al haast weer beter.
Blij loopt hij op haar toe.
Kleine zus krááit van plezier.

HOOFDSTUK IV

Zomer.

De bossen staan in overvloedig-volle zomerpracht.
Fietsclubs, volle autobussen en luxe auto's trekken
Jacobs huisje voorbij, de heerlijke bossen in.

En ook Jacob geniet.

Hij loopt, druk pratend, met Pier en Marten de weg naar
huis.

Ze hebben 't over de zomervacantie, die deze week Vrij-
dag beginnen zal. Plannen maken ze. Echte, dolle
vacantieplannen, waar wel niets van komen zal. Als
Jacob even later alleen loopt, moet hij er nog om lachen.
Maar hij weet wel, hoe hij z'n vakantie zal doorbrengen.
Hij zal vâder helpen, en er voor zorgen, dat vader en moe-
der tevreden over hem zijn. Meester had er vandaag in
school een grapje van gemaakt. Die had gezegd: „Jon-
gens, wat zullen jullie vader en moeder benauwd zijn,
dat ze Vrijdag hun kinderen drie weken thuis krijgen.
Hoe zullen ze die lieve kindertjes zo lang zoet houden,
zonder meester.” Ze hadden allemaal gelachen. Toen zei
meester: „Weet je wât, jullie moet zó goed oppassen in de
vacantie, dat over drie weken jullie moeder staat te
schreien, en je vader geen ráád meer weet, dat hij jullie
weer missen moet voor school.”

Ja, meester kon er wel een gekheidje van maken, maar hij zou toch ècht gehoorzaam zijn.

Een week later ligt Jacob languit op z'n rug in 't sparrebos achter hun huis. Hij heeft Wipneus verzorgd, de tuin netjes aangeharkt, gras gesneden voor de kippen en emmers vol water gepompt voor Geertje, die wassen moest. Nu is er een stille bekoring in dat luie liggen in het bos. Om hem heen zoemen plagerig de muggen. Een dikke hommel met z'n mooi, ruig, gestreept achterlijf is bedenkelijk dicht langs z'n hoofd gesnord, een lijster zit niet ver van 'm af op een tak, met onrustig sjierpgefluit naar hem te kijken.

Vanmiddag mag hij een boodschap doen bij de kwekerij te Houthuizen. Op vaders fiets mag hij er heen. Als dat klaar is, mag hij de mooie grote bossen daar even in. Dat kost een dubbeltje. Dat krijgt hij van moeder. Fijn kan dat worden.

Dadelijk na het eten stapt hij op. Heerlijk, zo'n fiets-tochtje. Hij schiet flink op. 't Gaat vlugger dan laatst met de witte. Z'n boodschap aan 't kantoor van de kwekerij heeft hij gauw gedaan. Nu zet hij koers naar 't bos. Z'n fiets zet hij in 't grote fietsrek. Dan koopt hij een toegangkaartje en gaat het grote, openstaande hek door. Mooi is het hier. Geweldig hoge lindebomen staan in een lange rij langs de bosweg, waarop links en rechts geheimzinnige kronkelpaadjes uitkomen.

Jacob slaat zo'n kronkelpaadje in. Stil is het hier. Erg stil. Een konijn wipt een eindje verder op een open plek speels heen en weer. Daar is er nòg een en nògal een. Konijnen zitten hier heel veel. En herten ook wel. Vader heeft er vâák een gezien. Hij nog nooit.

„Je moet het zo eens treffen,” zegt vader altijd. En omdat vader hele dagen in de bossen is, „treft” hij ’t natuurlijk nogal eens. Hè, hij wou dat hij ’t nu ook eens trof. ’t Is er hier net zo’n plekje voor. Er is een heel stuk kreupelhout, dat misschien een jaar of vier geleden pas gekapt is. En daarachter staat weer een diepdonkere, getande muur van oude sparren. Juist een plekje voor herten, heeft vader wel eens uitgelegd. Jacobs ogen speuren spiedend rond. Een reiger wiekt met lome regelmatige vleugelslag naar z’n nest in de grote kolonie in het bos. Jacob kijkt de vogel even na; maar dan bestuderen z’n ogen weer elke knoestige tronk of dicht kreupelbosje in de verte, of er mogelijk een hert te voorschijn komt. Soms meent hij het echt. Dan ziet hij ’t al bewegen, meent de kop te kunnen onderscheiden. Roerloos staat hij dan even te wachten, maar als hij dan góed scherp kijkt, blijkt het toch maar een tak, of een bosje verdorde bladeren te zijn.

Hij loopt weer verder en komt al dicht bij de sparren. En daar in eens, hij verbeeldt het zich vast niet, beweegt er iets geelbruins dicht bij de sparrenzoo. ’t Moet een hert zijn. Voorovergebogen sluipt hij dichtbij. Já, ’t is er een. Een ree. ’t Is geen reebòk, want hij heeft geen gewei. Zij is mooi lichtbruin, bijna geel. Haar beweeglijke grote oren staan speurend gespitst. Dan in eens keert zij zich en loopt rustig naar een bosgreppel. Jacob ziet het beest niet weer. Hij heeft het veel te kort gezien, naar zijn zin. Misschien komt het straks wel weer. Hij hóópt het. Maar veel geduld om te wachten heeft hij niet. Zou hij er niet dichtbij kunnen komen? Als hij zo’n bosgreppel eens doorkroop, dan kwam hij vast dichtbij de plek, waar het hert zo pas verdween. Jacob bedenkt zich niet lang. Even weifelt hij nog. ’t Is verbóden om buiten de paden te lopen, dat staat met duidelijke letters op een zwart

bord bij de ingang van het bos. Maar er is nergens iemand te zien. En dan loopt hij vlug van 't bospaadje naar de diepe bosgreppel. Behoedzaam sluipt hij verder. Vanuit de zanderige greppel, waarin hier en daar de donkere opening van een konijnenhol te zien is, lijkt het bos in eens heel anders. 't Lijkt nu of hij in een grote wildernis is; boven hem de blij-blauwe zomerlucht, om hem heen het zich wijd uitstrekkende kreupelhout en onder hem de mulle grond, waar hij slechts moeizaam lopen kan.

Af en toe trekt hij zich aan een stammetje omhoog om eens rond te speuren. Hij ziet nog geen hert. Hij moet nog een eindje verder. Daar móet het ergens geweest zijn. Als een jager sluipt hij vol spanning verder.

Dan wordt de greppel merkbaar ondieper. Hij houdt hier op. Er komt nu een stukje kreupelbos. Even verder begint de greppel weer. Een ogenblik staat Jacob stil. Ziet hij daar niet wat roodbruins? Já, 't lijkt werkelijk wel of 't beweegt. Dáár moet het hert dus wezen. Dan vlùg die kant uit. Als een kat springt Jacob vlug uit de greppel. Bijna glijdt hij uit op het gladde mos, maar dan rent hij het stukje bosgrond over, de vele struiken behendig ontwijkend. Hij ziet het begin van de greppel al weer. Dáár dus in. 't Roodbruine tussen de boompjes ziet hij nog. Hij zal de sprong nemen. . . .

„Hé-é, lelijke kwajongen, wat moet dat daar!” klinkt plotseling een dreigende mannenstem.

't Is alsof er iets bovenop hem neer valt, zó schrikt Jacob daar van. Onwillekeurig duikt hij even in elkaar, blijft dan met een bonzend hart staan en kijkt met een angstig gezicht, wie daar zo onverwacht dicht bij hem is.

Een grote sterke man, in een donker manchester pak, komt recht op hem af lopen.

„Wat móet dat daar, zeg ik,” klinkt het bars.

Jacob blijft staan. Hij is veel te veel geschrokken, om weg te durven lopen. Hij weet ook niet wat hij zeggen moet. Alleen staat het hem klaar voor zijn geest, dat hij op verboden terrein is en deze grote man de boswachter uit Houthuizen moet zijn.

„Nou, kan je niet antwoorden?!” De gebiedende vrager is nu vlak bij hem. Zijn sterke vuist knijpt Jacob in de schouder.

„Geef antwoord, zeg ik je!”

„D'r was een hèrt, dat wou ik zien!”

Benauwd komen de woorden er uit. Jacob voelt zèlf hoe gèk dat antwoord klinkt.

„Een hèrt! Moet jij dáárom op verboden terrein lopen, ááp! Maak dat je moeder wijs. Jij mag niet eens in 't bòs, laat staan hier op déze plek.”

„Ik had een kaartje!” verdedigt Jacob zich nu in eens.

„Een kaartje! Zó, een káártje! Laat me dan maar eens zien.”

Jacob tast onmiddellijk in z'n zak. Daar zit z'n zakdoek, z'n zakmes en daar moet ook z'n kaartje zitten. Gèk, waar is dat ding nu? Hij voelt het niet meer. Angstig tast hij in z'n andere broekzak. Dan in 't horlogezakje van z'n jongenskiel. Nergens te vinden. 't Moet uit z'n zak gevallen zijn bij z'n kruipen en sluipen door de greppel.

„'k Heb 't verlóren, mijnheer!”

„Hà, hà, hà!! Dat moet je geloven! Verlóren! Ben je wijs! Hà!”

't Is een kwaadaardige, korte lach. Jacob siddert. Nóóit heeft hij iets met politie of boswachter te maken gehad. Nóóit werd hij zo hardhandig aangepakt. Hij voelt zich hopeloos ellendig.

„Já, nou sta je te kijken, of je geen tien kunt tellen. Geef je náám maar eens eventjes op, joggie!” De boswachter

haalt een zakboekje te voorschijn. Een potlood zit er in. Hij zet de punt maar vast op 't papier. Even is er een bijna wanhopige angst in Jacobs ogen. Z'n náám. Dan komt ieder het te weten. En dát zou verschrikkelijk wezen.

Dat de strenge boswachter er niet aan dènt om een jöngen te verbaliseren, maar hem alleen wat bång staat te maken, komt niet in zijn gedachten op. Hij ziet alles als gruwelijke werkelijkheid. En dan ineens komt er een boos plan in hem op. Als hij eens een verkeerde naam op gaf?

„Nou, komt er wat van?” breekt de boswachter ineens z'n gedachten af. En vóórdat Jacob nog goed het verkeerde en gevaarlijke er van inziet, zegt hij beslist:

„Piet.”

„Hoe meer?”

„Bergsma.”

De boswachter schrijft het in z'n boekje.

„Waar woon je?”

Eventjes, héél eventjes weifelt hij, maar dan zegt hij vlug:

„Oud-Zanddorp!”

Oud-Zanddorp is een gehuchtje, dat ongeveer een halfuur van Houthuizen afligt en juist de andere kant uit dan waar Jacob woont.

„Zo, nou, je zult er wel meer van horen. En maak nou dat je wèg komt. Marrrrsss!!!” De boswachter schopt naar Jacob, net alsof hij hem een flinke trap geven wou. Hij schopt echter opzettelijk mis en Jacob loopt op een drafje weg.

„Die kant uit en dan uit 't bos vandaan, zeg ik je!” roept de man hem nog na.

Jacob heeft de uitgang van 't bos gauw gevonden. Vlug neemt hij z'n fiets uit 't fietsrek en stapt op.

Om hem heen is de genotvolle weelde van de schone zomer, maar hij merkt er niets meer van. Voor z'n ogen staat nog het schrikbeeld van dat zwijgende boekje, waarin de naam Piet Bergsma staat; in z'n oren klinkt nog de barse stem en in z'n gedachten woelen angstige en dreigende dingen.

En wat zal moeder zeggen!

Nee, niemand mag 't weten! Hij zou immers zo goed en gehoorzaam zijn, en dan is alles bedorven. Hij zal er nóóit iets over uitlaten.

Met dat besluit in z'n hart fietst hij naar huis.

HOOFDSTUK V

't **W**aren verdrietige dagen, die eerste vacantedagen. Jacob had niets verteld, toen hij thuis kwam. Hij had erg vrolijk gedaan, maar in z'n hart was steeds de angst, dat hij zich verspreken zou. Een keer had hij háást gezegd, dat hij een hert gezien had. Hij schrok er zelf van, want dan had dat andere óók wel eens kunnen uitkomen. 's Dinsdags had hij vader geholpen. Hij had z'n uiterste best gedaan. Vader had hem geprezen. Even had Jacob zich toen gelukkig gevoeld. Maar 't was toch niet dat echt rustig-blijve gevoel van vroeger. 't Maakte hem nu juist ònrustig. Vader deed vriendelijk tegen hem, moeder ook, en toch, hij verzweg z'n kwaad. Soms, als vader zo vriendelijk praatte, en hij dan voelde welk een goeden vader hij had, als hij óók voelde hoe veel hij van z'n vader hield, dan zou hij 't wel zó maar willen vertellen. Maar dat duurde altijd heel kort. Want vader was druk aan 't werk; hij hielp vader en dan kon hij maar toch zo in eens niet beginnen te vertellen. En bovendien, zijn vader zou

bóós worden. Vast. En nòg erger. Zijn vader zou hem niet meer een flinken jongen vinden.

En met moeder was 't nog moeilijker. Hij ontwéék haar eigenlijk. Hij zag er tegen op om met haar alleen te zijn in de kamer of in 't tuintje. Als moeder je zo vertrouwelijk in de ogen keek of je zo eens over 't haar streek, dan was 't net of Jacob moest huilen. Dan zou hij zijn hoofd liefst diep in haar schoot geduwd en alles uitgesnikt hebben. Maar het kòn immers niet. Wat zou moeder denken. Ze zou hem een ongehoorzamen jongen vinden. Ze zou hem verachten. En Jacob kòn dat niet hebben. Hij zou immers alle krachten inspannen om góed te zijn.

En om nu te bekennen dat hij de nederlaag geleden had....

De eerste dagen had hij zich telkens schuw en angstig gevoeld. Als een man in manchester pak voorbijfietste, schrok hij.

Op een keer toen vader in de krant zat te lezen, had hij zo tegen moeder gezegd: „Die zaak van Koolstra is ook verkocht. Je weet wel, die groentezaak, aan 't begin van Oud-Zanddorp.”

Jacob wist 't ook wel. Die Koolstra had daar een heel groot stuk tuingrond. Hij ventte met een bakfiets de gehele omtrek af. Hij woonde in een groot huis. 't Was vroeger een boerderij geweest. Moeder ging naast vader staan. Ze keek ook in de krant. „Zie je,” zei vader en hij las haar hardop voor: „De groentezaak van den heer P. Koolstra te Oud-Zanddorp is onderhands verkocht aan J. Bergsma, voor.....”

Meer hoorde Jacob niet. 't Was alsof hij door de grond zonk. Bèrgsma, die naam had hij opgegeven aan den boswachter. Hij kon 't niet langer in huis withouden. Hij slenterde gemaakt onverschillig naar buiten en liep naar

't hok van Wipneus. Daar deed hij net of hij 't heel druk had. Maar in werkelijkheid hoorde hij niets als de stem van vader, die voorlas: J. Bergsma. Die Bergsma kon bèst een jongen hebben, die Piet heette. Dat moest eens zo wezen. Brrr, wat was Jacob benauwd.

Toen vader naar 't werk gefietst was en niemand op Jacob lette, was hij naar 't bos gelopen. Daar had hij in stilte alles nog eens overdacht. Die Bergsma was nu immers nog niet in Oud-Zanddorp. Dus die kon er ook niets van weten. En misschien had de boswachter de naam ook wel verkeerd verstaan, anders zou die hem immers toch nooit weer kunnen opsporen. Er waren zo veel jongens. Een ogenblik kwam het verlangen in hem op om alles maar te vertellen. Van die pijnigende angst verlost te wezen, het leek hem zo heerlijk toe. Even wilde hij daar midden in 't stille bos zijn handen vouwen en wilden zijn lippen fluisteren: „Heere, maak Gij, dat het niet uitkomt; dat de boswachter het maar vergeet.” Maar hij bedacht zich. Zo'n gebed zou de Heere zéker niet verhoren. Kon hij maar weer bidden als vroeger, toen moeder ziek geweest was. Toen had hij gemeend, dat God hem eigenlijk wel verhoren móest. Moeder had hem ge-waarschuwd. Hij moest denken aan de vertelling van zijn meester. Hij had gemeend dat hij wel zorgen kon, om nooit ongehoorzaam te zijn. En juist daardoor was hij in de verzoeking gekomen om een valse naam op te geven. Maar niemand wist het toch. Nòg vonden ze hem allemaal een flinken jongen.

Maar de Héére dan, die alles weet?

Met een ruk was hij opgesprongen. Dáár wilde hij nu liever niet aan denken. Hij had geprobeerd een vrolijk liedje te fluiten. Maar 't had een beetje schril geklonken. 't Ging niet meer van harte. . . .

Nu stond Jacob op de stenen brug bij hun huis. Hij leunde voorover op de brede stenen leuning. In het water beneden hem trok een waterrat een wijd-uitlopende V-vorm. Jacob keek er naar. 't Was avond. Straks moest hij naar bed. Hij was nog even naar buiten gelopen. 't Was nu zo vredig stil. Het water lag als een klare spiegel. Alleen de waterrat, die nu op de walkant gekropen was, had even 't spiegelbeeld van de hoge rietpluimen tot bewegende slingers gemaakt. Een nachtegaal floot in een hoge spar achter Damsma's hotel.

In het diepe avondblauw van de hemel gloeide een grote ster en in 't Westen boven de grillige sparretoppen was nog het matte nagloeien van de zon, die al ondergegaan was. 't Was zo stil, dat Jacob het hese, schorre krijsen van de reigers in hun kolonie kon horen. Even later was ergens het lachen van mensen, die in de schone avond nog uit het dorp de weg op waren gewandeld. Daar hoorde Jacob moeder roepen: „Kom jongen, je moet naar bed.”

Jacob liep naar haar toe.

„Wat zingt de nachtegaal mooi, Moeder,” zei hij.

„Ja, fijn is 't nou buiten.”

Even bleven ze dicht naast elkaar staan bij het hekje van hun huis. Beiden luisterden ze naar de stille geluiden van het avondbos en naar de zingende nachtegaal, die z'n hoge tonen weemoedig in de wijde avondlucht liet wegtrillen. De stilte was als een innig geluk om Jacob en zijn moeder heen.

„Wat is 't mooi, Moeder,” zei hij nog eens.

„En hoe mooi moet het dan in de hemel wel zijn, waar geen zonde meer is,” zei moeder.

Dan keerden ze zich om, om naar binnen te gaan. Moeder was al binnen. Jacob stond nog even te wachten om te

zien, wie daar met een helder brandende lantaarn op aan kwam fietsen. 't Was een man. Hij hing voorover geleund over z'n stuur en hij reed hard.

Plots voelde Jacob een hevige schrik. 't Was of z'n knieën dóórzakten. Hij had in den vluggen fietser den boswachter uit Houthuizen herkend.

De fietser had hem niet eens gezien. Die reed door. Blijkbaar had hij haast om thuis te komen.

Jacobs hart sloeg nog met onbeheerste slagen toen hij naar binnen ging. Hij durfde moeder haast niet eens aankijken. Hij zei vlug welterusten en klom naar z'n zolderkamertje.

Wèg was ineens de vredige rust. Wilde gedachten aan z'n daad spookten weer door zijn hoofd. Hij kleepte zich uit, kroop vlug in bed, maar trok de deken niet eens over zich heen. 't Was hem te warm. Was dat toch maar nooit gebeurd in het Houthuizense bos. Was het hert er maar niet geweest. Was hij maar dadelijk weggedraafd. Ja. . . wàs! Maar wat gáf hem dat? 't Was nu eenmaal zo. Eigenlijk was alles zijn eigen schuld. 't Was zijn eigen hoogmoed geweest. Hij was bang geweest, dat ze hem niet meer dien flinken jongen zouden vinden en daarom had hij zich er willen uitredde.

Hij woelde heen en weer in zijn bed. „Pfff” wat was 't warm. Hij hoorde beneden vader en moeder praten. Zou hij er maar niet heengaan? Zou hij maar niet eerlijk zijn schuld belijden?

Hij richtte zich op. Gebéden had hij eigenlijk ook niet. Maar zo'n beetje de woorden van zijn gebed opgezegd. Moeder had wèl gelijk gehad.

En tòch. . . . Hij wàs toch ook gehoorzaam. 't Was alleen maar dat éne, dat hij misdaan had. En was dat nu eigenlijk zó erg? Andere jongens deden wel veel erger kwaad....

Jacob begon zichzelf weer te rechtvaardigen. Hij zat nog rechtop, maar de drang om naar beneden te gaan en zijn kwaad te belijden, verzwakte. 't Kon immers later ook nog wel eens....

Daar hoorde hij de deurklink beneden. Er klonken stemmen. Hij herkende de stem van boer Atsma. Nu behoefde hij niet meer naar beneden te gaan. 't Kon nu toch niet. Hij liet zich weer in z'n kussen vallen. Vanuit de kamer beneden klonk stemmengegons. Jacob voelde zich slaperig worden.

Langzaam sliep hij in.

Hij hoorde boer Atsma niet meer vertrekken, hij hoorde ook niet meer vaders rustige stem, die even later met moeder bad voor 't slapen gaan.

Hij hoorde niet meer hoe vader ook voor hèm bad.

En hij wist niet, dat in de schone stilte van de maanlichte zomernacht de gouden wiekslag van engelen was, die geluisterd hadden naar vaders bidden.

En zijn bidden was die avond niét opgeklommen naar de troon van Hem, die elke oprecht beleden zonde om Jezus' wil vergeeft.

HOOFDSTUK VI

„Je durft tòch niet.”
„'t Was Marten die 't zei.

Ze stonden met z'n drieën in 't reigerbos. Marten, Pier en Jacob.

Het keteltje, waarin ze Jacobs vader koffie gebracht hadden, stond naast hen op de grond.

Marten stond wat voorovergebogen luid te praten tegen Pier, die met een onderzoekend oog langs de steile stam van een hoge spar keek.

Jacob probeerde met sparrekegels naar de top van de boom te smijten. De spar leek wel dood. Er lagen veel dode takken onder en alles was er wit bevuild. In de top was, als een donkere, grote vlek, het nest van een reiger. Pier had beweerd dat hij wel naar boven durfde klimmen om te zien, hoe groot de jonge reigers waren. Ze waren vast al heel groot, want Jacob had gister al jongen zien vliegen.

Pier wilde dat niet geloven. In overmoed had hij beweerd, dat hij 't wel durfde onderzoeken.

Nu stonden ze daar met z'n drieën.

„Je durft toch niet.”

Pier ziet Marten even aan. Hij gaat nog dichter bij de stam staan en loert en meet met z'n ogen. Marten weet dat Pier kan klimmen als een aap, maar deze stam is niet gemakkelijk. Inwendig hoopt hij op een gewaagde klimpartij en in z'n plagend: „Je durt toch niet,” is metéén de hóóp, dat Pier 't toch proberen zal.

„Wat zeg jij, Jacob, deze steile stam heeft niet veel dwars-takjes, waar je je voeten op kunt zetten. Je bent er maar zó niet. Dat kan Pier nóóit, wat jij?”

Jacob kijkt even langs de stam. Het lelijke geluid van een reiger scheurt door de lucht. Met wijd uitgespreide wieken zweeft hij voorzichtig op de hoge sparretop.

Pier en Marten zien het ook. 't Wakkert bij Pier de lust om naar boven te klimmen te meer aan.

„Ik doe 't,” zegt hij ineens.

Hij schopt de klompen uit, omklemt de boom met z'n armen en in een ogenblikje is hij al 'n paar meter boven de grond.

„Niet doen, jô!” klinkt dan opeens Jacobs stem.

Even houdt Pier zich in. Met armen en knieën houdt hij zich stevig vast.

„Waarom niet?”

„Nou, jô, 't måg immers niet. En jullie zijn hier ook op verboden terrein.”

Van uit de boomstam kijkt Pier hem even verwonderd aan. Marten is een stap dichterbij naar Jacob toegestapt.

„Wat scheelt je nou!” zegt Marten, met verwonderde vraag-ogen Jacob aankijkend, „jij staat toch óók op verboden terrein.”

't Ontwapent Jacob even, maar dan zegt hij:

„Ja, maar ik ga hier vandaan, 't geeft niks, we mogen hier níet komen.”

Pier begint te lachen.

In dit stuk bos is bijna nooit een boswachter. 't Bos hoorde aan een jonker, die ergens in een stad woonde. Alleen in de herfst kwam hij wel eens jagen. Een half verroest ijzeren bordje, op een boomstam gespijkerd, gaf nog te lezen, dat de toegang tot de bossen verboden was, maar geen jongen die daar ooit acht op sloeg. Daarom klonken Jacobs woorden de jongens vreemd in de oren.

Jacob bukt zich voorover om z'n keteltje op te pakken.

„Hij méént het,” zegt Marten en plagerig springt hij op Jacobs rug.

Jacob, die net bukde, tuimelt voorover. Marten buitelt met een dwaze zwaai over hem heen midden tussen de dode takken. Pier, die nog altijd in de boom zit, schaterlacht. Maar Jacob kijkt boos. Hij zoekt zijn pet op en draait zich om. Dan is de aardigheid voor de beide andere jongens er ook af. Pier laat zich naar beneden zakken, stampet z'n klompen weer aan en loopt met Marten achter Jacob.

„Zeg, jô, hoe kom je daar nou toch zo ineens bij? Wat doe je flauw,” zegt Pier.

Jacob zegt niets. Ze lopen zwijgend door tot ze weer op 't hoespad komen.

„Hè, nu kun je gerust wezen, Jacob,” plaagt Marten. „Nu zijn we niet meer op verboden terrein.”

Jacob zegt nog niets. In de grond van de zaak vindt hij 't zelf ook flauw, dat hij 't gezegd heeft. Maar toen Pier in de boom wou klimmen, werd zijn angst, dat er een boswachter zou komen, in eens zó groot, dat hij beslist wèg wilde. Maar dat kon hij toch moeilijk tegen de jongens zeggen. Hij kon toch niet vertellen van zijn avontuur. Hij hoopt maar, dat de jongens vanzelf ophouden met plagen, als hij over wat anders begint.

„Heb jij de nieuwe autobus van Boersma al gezien?” vraagt hij opeens aan Pier. „'t Is zo'n mooie grote, jô. En van binnen! Néé maar. Schitterend, zeg!”

Pier lacht even, maar zegt dan heel effen: „Ja, 't is een reuze-mooie, maar als hij nu maar om één ding denkt.”

„Wat dan?” gaat Jacob nieuwsgierig er op in.

„Nou, als hij nu maar oppast, dat hij er niet mee op verboden terrein komt.”

„Ha-hààà!” schatert Marten. „Die zit, Jacob. Daar heb je niks van terug.”

Marten is in een jolige bui. Hij neemt, lachend nog, een sprong en laat zich tegen Jacob aantuimelen. Die duwt met een ruk zijn schouder vooruit om zo Marten af te schudden. Maar Pier, aangestoken door die malle vertoning, werpt zich nu met een gangetje tegen de andere twee aan, met het gevolg dat ze allebei omver gaan. Marten komt net op Jacobs keteltje terecht en Pier ligt voorover met z'n gezicht in de hei. Met enige moeite krabbelen ze weer op.

„Dat ging fijn,” vond Pier.

„En ik vind 't geméén flauw,” pruttelt Jacob.

„Och kom, jô, maak je niet boos. Kun je niet tegen een gekheidje?” zegt Marten.

„Ik kan best tegen een grapje, maar jullie kunt nog niet eens een goed grapje máken. Dat is 't maar juist,” verdedigt Jacob zich boos.

„Póeh... Hoor hèm eens. Jij zult grapjes kunnen maken, denk ik. Ja, jij bent een beste, hoor,” treitert Pier terug.

„Beter dan jij!” bitst Jacob.

Maar dan is de maat vol. Echt boos springt Marten vlàk voor Jacob en zegt met een toornige stem: „Zal ik eens zeggen wat jij bent? Jij? Jij bent een èchte farizeër. Dat ben je!” Boos keert hij zich om.

„Kom mee, Pier. Wij gaan dit slingerpaadje in, dan zijn we gauwer thuis.”

Meteen keert hij zich om. Pier weifelt nog even, maar loopt dan Marten na.

Alleen staat Jacob nu. Alléén, maar 't is of dat boze woord van Marten nog om hem heen klinkt. „Farizeër!” Dat stond in de Bijbel. Dat mocht je maar zo niet als scheldwoord gebruiken. Hoe durfde Marten... Maar dan ineens is 't of een stem in z'n binnenste iets zegt. Hij vond 't kwaad altijd bij een ander en zelf meende hij zonder kwaad te zijn. Daarom heeft Marten hem zo pas een farizeër genoemd. Zouden de jongens 't aan hem merken? Eigenlijk had hij 't ook al verloren. Die geschiedenis met den boswachter ook. Die had alles bedorven. Hij had in eigen kracht willen gehoorzaam zijn. En dat kòn niet, had moeder gezegd. Maar neen, openlijk schuld bekennen, dat zal hij maar niet doen. Toch is hij, als hij met z'n keteltje thuis komt, opvallend stil en zelfs het gebabbel van kleine zus kan hem niet opvrolijken.

HOOFDSTUK VII

„Hopsa-paardje — hop-sà-sà.”

„H't Is zusjes hoge kinderstem, die het versje zingt. Zij zit op vaders sterke schouders, ze heeft vader in z'n haren beet. Vaders pet zit al helemaal scheef, straks valt die nog op de grond.

Vader is thuis gekomen van zijn morgenwerk. Zo dadelijk zullen ze eten.

Geertje heeft de tafel al gedekt en moeder schudt de heerlijke kruimige aardappelen uit de pan in de schaal.

Zus heeft vader zien aankomen op de brug en is hem dadelijk tegemoet gedraafd. Nu zit ze op vaders schouders en vader doet net of hij een wild paard is, dat omhoog steigert. Zus giert het uit. Jacob staat bij Wipneus' hok. Hij lacht om zus en om vader. Hij heeft wat in de tuin gewerkt en de hinderlijke woorden van Marten zijn daarvoor wat vergeten.

Als 't eten klaar is en vader uit de Bijbel gelezen en gedankt heeft, zegt vader in eens:

„Zeg Jacob, 'k heb vanmiddag een boodschap voor je, op de fiets.”

„Fijn,” zegt Jacob, „waar moet ik heen?”

„Even naar Houthuizen.”

Jacob schrikt. Hij gaat liever niet naar Houthuizen. Maar hij houdt zich goed. Vader moet niks merken.

„Zal ik de fiets maar vast klaarzetten, Vader?” zegt hij en draait zich metéén om naar de deur. Dan kan vader hem niet aankijken. Meteen vraagt hij dan:

„Waar moet ik heen, Vader?”

Gelukkig voor hem, dat hij zich omgekeerd heeft, want 't is alsof zijn knieën doorzakken als hij vaders stem heel gewoon hoort zeggen: „Even naar den boswachter daar,

die heeft de prijs gevraagd van bonenstaken."

„Mooi," zegt Jacob nog, maar dan is hij al in de gang. Als wezenloos loopt hij naar 't schuurtje, waar de fiets staat. Zijn hoofd bonst. Hoe zal dit aflopen! Maar allereerst moet hij zorgen, dat vader niets merkt. Hij bukt zich voorover om te voelen of zijn banden stijf genoeg zijn. Daarvan komt het dat hij zo'n kleur heeft als vader, die al achter hem staat, hem het briefje geeft waarop de prijzen staan.

„Je wacht maar even op antwoord, hoor."

„Is Hoekstra daar óók?" roept dan opeens een mannenstem. 't Is iemand, die vader even wil spreken. Vader loopt dadelijk naar hem toe, zegt nog even tegen Jacob: „Nou voorzichtig, hoor en je weet 't nou wel, hè?"

„Ja, Vader," zegt Jacob en stapt meteen op de fiets.

Als hij een klein eindje gefietst heeft, dringt de ontzettende werkelijkheid eerst recht tot hem door.

Naar den bôswachter!

't Kàn niet erger. Nou is hij verloren. Alles zal uitkomen.

Als de boswachter hem maar niet vasthoudt. . . .

Wat móet hij nu. Kon hij 't briefje maar stiekum in de brievenbus doen. Maar hij moet immers op antwoord wachten. Of zal hij maar wègfietzen, vèr weg, waar niemand hem kent, waar moeders ogen hem niet verwijtend zullen aankijken, waar de boze boswachter hem niet achterhalen kan?

Of zal hij maar terugfietzen en zeggen, dat de boswachter niet thuis was.

Of zal hij. . . .

Maar wat hèlpt het hem. Alles zal immers tòch uitkomen.

Er is geen ontkomen meer aan.

Al denkend is Jacob toch doorgefietst.

„Witte brug" ziet hij al. Nu is de boswachterswoning niet

vèr meer. Als hij op de brug komt, houdt hij in en pakt met z'n linkerhand de brugleuning beet. Zo blijft hij even staan. Nòg weet hij niet wat hij doen zal. 't Ene plan na het andere komt bij hem op, maar 't ene na 't andere verwerpt hij ook weer. Hij voelt zich ellendig. In z'n angst wil hij bidden. „Heere, maak Gij, dat 't niet uitkomt,”

zucht hij. Maar 't is geen gebed dat opstijgt tot de troon des Heeren.

De tijd schiet op. Jacob moet verder. Hij móet. Misschien is de boswachter niet thuis en misschien is hij ook alles wel vergeten. Vooruit dus maar. Nu niet meer aarzelen. Meteen „vrijwielt” hij met een vaartje van de hoge brug en zet dan vaart tot voorbij de kwekerij. Linksaf woont de boswachter.

Jacob voelt een wondere duizeligheid in z'n hoofd, als hij z'n fiets neerzet en 't hekje achter zich dicht hoort vallen. 't Is of de geraniums langs het kiezelpaadje hem met hun rode bloemtrossen aanstaren.

Een grote zwartbonte poes wipt met een heftig sprongetje voor hem weg en zet een dikke staart. Een vriendelijk „poes-poes” wil hem niet door de keel. Vooruit moet hij, naar die dichte groene deur.

Zenuwachtig klinkt hij de klink op en schor klinkt zijn stem: „Völlek.”

Hij voelt z'n hart bonzen, maar klemt z'n kaken op elkaar. Al zijn zelfbeheersing heeft hij nodig om gewóón te doen.

Er klinkt gestommel van voetstappen binnen. Een deur zwaait open en daar staat in 't kleine portaaltje, vlak voor Jacob, de... boswachter. Jacobs stem klinkt hem zelf vreemd in de oren, als hij zegt: „Mijnheer, hier is een briefje van vader, ik moest op antwoord wachten.”

„Zo,” zegt de boswachter kort. Hij leest het briefje en kijkt Jacob dan aan.

„Ben jij een jongen van Hoekstra?” zegt hij dan en zijn stem klinkt niet onvriendelijk.

„Ja, mijnheer,” zegt Jacob en meer weet hij niet te zeggen. Goed aankijken durft hij den boswachter ook niet.

„Nou, dan kom je hier zeker wel es vaker langs, 't is net

of ik je al eens eerder gezien heb," gaat de boswachter verder.

„Jawel, mijnheer," kan Jacob nog zeggen, maar hij heeft moeite om niet in eens in snikken uit te barsten, zo vreemd angstig voelt hij zich.

„Weet je wat," zegt de boswachter, „ik moet vanavond toch nog die kant uit, dan kom ik wel bij je vader aan en praten we wel even."

„Goed," zegt Jacob schor, neemt even z'n pet af en gaat heen.

„Bonjour," zegt de boswachter. Hij kijkt Jacob even na. Wat doet die jongen vreemd, denkt hij even. Net of hij bang is. Hij is anders toch groot genoeg om boodschappen te doen.

Als Jacob op z'n fiets stapt, schudt de boswachter z'n hoofd. „'t Is toch gek," mompelt hij, „maar 't is net of ik dien jongen eerder gezien heb. Maar 'k weet niet meer waar dat was. Lang geleden is 't anders niet, geloof ik." Hij keert zich om en gaat naar binnen.

Jacob is intussen hard weggefietsd. Maar hij heeft niet de richting naar huis genomen. Hij is dadelijk met een vreemde haast de tegenovergestelde kant uitgegaan. Slechts één gedachte beheerst hem: „De boswachter gaat naar vader." En dan zal hij alles vertellen. Hij had hem bijna herkend. Als hij even nadenkt, zal 't hem wel weer te binnen schieten. En als hij z'n boekje dan inkijkt, zal hij ontdekken dat Piet Bergsma de jongen van Hoekstra is, die dus een valse naam opgaf. Daar staat straf op. Erge straf. Misschien moet hij wel naar de tuchtschool. Wat zullen Pier en Marten dan zeggen. Hij had zich immers zoveel beter gevoeld. Wat zullen vader en moeder schrikken als de boswachter 't hun vanavond vertelt. O, kon hij maar wegekomen.

Jacob trapt nog sneller. Hij zal niemand meer onder de ogen durven komen. Hij durft niet meer naar huis. Hij was Oud-Zanddorp al door en in de verte zag hij het spitse torentje van Zuidwoud. Daar hield het bos op. Ook de zandgrond. Er kwam dan veengrond, waardoor een eenzame kale weg liep. Hij was er nog maar één keer geweest met vader. Jacob bedenkt zich nu niet lang. Hij neemt de richting Zuidwoud. Hij is warm. Hij voelt z'n wangen gloeien. Met de mouw van z'n kiel veegt hij z'n voorhoofd af. Toch trapt hij voort. 't Is de angst die hem drijft. Hij komt tot allerlei dwaze denkbeelden. Hij meende zopas al, dat de boswachter hem achtervolgde. Dan komt hij in Zuidwoud. De eenzame landweg ligt voor hem en hij slaat die weg in. Maar als hij even doorgefietst is en de zuiver klare zomerlucht wijd over hem heen staat en de onbekendheid van zo'n vreemde openheid om hem heen is, houdt hij zijn vaart in. Wat dóet hij eigenlijk!

't Verlangen om toch maar terug te keren wordt in eens heel sterk in hem. Hij stapt van de fiets, legt die neer aan de graskant van de weg en gaat zelf naast de fiets zitten. Daar zit hij nu. Achter hem is het bos, om hem heen de eenzaamheid, voor zich uit ziet hij de witte leuning van een bruggetje en in de verte, wazig blauw, de torens van een grote plaats. Dat moet Visdorp zijn. Het ligt aan de zee. Een troep meeuwen vliegt over het weiland, een paar deftig zwart-witte scholeksters zitten niet ver van Jacob af dromerig aan de slootkant. Maar Jacob merkt niet veel van de schoonheid, die hem omringt. Hij voelt het wel als iets onzegers, die stille wijdheid van het landschap. Hij begrijpt ook, dat het eigenlijk dwaasheid is om weg te vluchten. Wat zal hij immers beginnen in een onbekende omgeving. En wat zal moeder ongerust zijn. Dat is ze nú

vast al. Hij had allàng terug kunnen zijn. Wie weet hoe ze al uit staat te kijken. Maar hij is nu wel een uur van huis. En als hij dàn thuiskomt, is 't nog zoveel erger. Dan heeft hij 't helemáál bedorven. En misschien zit de boswachter er dan óók wel. Dat maakt Jacobs angst weer even wakker. Néé, naar huis gaan kàn nu niet meer. Maar als hij op wil staan om zijn fiets te krijgen en verder te gaan, durft hij toch niet. Naar huis gaan is toch het beste. Dan moet er maar van komen wat er van komen wil.

Ineens staat hij beslist op, neemt z'n fiets en rijdt terug. Al gauw is hij weer in Zuidwoud. Nu kan hij ook rechtsaf. Dat is de kortste weg. Maar dan moet hij straks door 't dorp, waar hij school gaat. En dat durft hij niet. Stel je voor, dat ze hem al gezocht hebben daar. Dan zullen de mensen hem aankijken, allemaal.

Dan maar linksaf. Als hij Zuidwoud door is, en in de richting van Oud-Zanddorp fietst, bedenkt hij in eens dat er hier een slingerend bospaadje moet zijn. Als hij dat inslaat komt hij dicht bij 't bos bij hun huis uit. Dat moet korter zijn.

Na enig zoeken heeft hij 't paadje gevonden. 't Is een leuk slingerpaadje. Maar Jacob vindt het op 't ogenblik niks leuk. Hoe fijn zou hij 't anders gevonden hebben, zo te fietsen, als je al je fietskunst te pas moet brengen om die scherpe en onverwachte bochten te nemen. Daar is een tweesprong. Welke kant moet hij nu uit? Na even nadenken kiest hij het rechtse paadje, want hun huis ligt vast aan z'n rechterhand. Dus die kant wil hij op. Maar als hij 't even ingefietst is, vermoedt hij al, dat hij verkeerd gaat. 't Is hem hier zo onbekend en 't paadje lijkt hem zo weinig gebruikt. Laaghangende takjes zwiepen hem telkens in 't gezicht en een scherpe doorntak van een

braamstruik haakt hem in z'n kousen. 't Is een verwilderd paadje. Hij weet in het geheel niet, waar hij terecht zal komen. Er komt weer een scherpe bocht, die bedenkelijk veel naar de richting Zuidwoud buigt. Dan in eens houdt het paadje op. Er is een hek. En achter dat hek ligt een stukje weiland. Aan de overkant is het bos weer. Daar staat ook een hek. Daar gaat 't paadje dus weer verder. Jacob kijkt het weiland eens over. Twee koeien lopen te grazen in 't schrale gras. Anders is er niets te zien. Wat zal hij doen?

Dan hoort hij de klok van Zuidwoud vijf uur slaan. Hij schrikt. Zó laat al? Halfdrie had hij wel weer thuis kunnen zijn. Wat zal moeder wel denken! Hij móet naar huis. Dan maar over 't hek en door 't weiland. 't Zelfde paadje weer terug lijkt hem te veel tijdverlies. Met een forse zwaai weet hij de fiets over 't hek te krijgen. Dat is hem alvast prachtig gelukt. Nu vlug het weiland over. Dan om 't tweede hek. Dat gaat zo goed niet. Hij glijdt bijna uit. Van schrik laat hij z'n fiets los. Die valt in de diepe bosgreppel. De ketting klettert tegen de kettingkast. Met haastige rukken hijst Jacob z'n fiets weer omhoog. Gelukkig, er is niets kapot en de ketting is niet van 't kamrad gestoten. Onrustig fietst hij nu het paadje in. Ieder ogenblik hoopt hij dat er een bocht komt, die hem van Zuidwoud afvoert, de richting van hun huis in. Maar die bocht blijft weg. 't Paadje verbreedt zich en 't bos wordt meer open. Plotseling rent een hond met ver-vaarlijk geblaf op Jacob toe. Dodelijk verschrikt springt Jacob van de fiets en blijft staan. De hond blijft ook staan. Hij blaft niet meer, maar er stijgt een angstaanjagend gegrom diep uit zijn keel. Zijn nekharen staan recht overeind. De hond doet een stap dichterbij. Zijn bovenlip trekt zich strak om z'n dreigende tanden. Jacob

zou graag willen schreeuwen, maar hij durft niet. Dan komt er in eens een klein meisje aan. Met grote ogen blijft ze Jacob aankijken. Ze zegt niets en heeft haar vingertje in de mond.

„Roep die hond eens,” zegt Jacob. Maar de angst heeft z'n stem schor gemaakt, en 't meisje draaft hard weg. De hond staat nog steeds op dezelfde plaats, in dezelfde dreigende houding. Maar dan in eens gaan z'n staande nek-haren weer liggen, hij draait z'n kop om. Jacob kijkt ook. Een boer komt aanstappen. Kort en gebiedend klinkt z'n stem: „Hier, Sultan.” De hond gehoorzaamt onmiddellijk. Jacob voelt zich opgelucht, maar z'n blijdschap zakt dadelijk als de boer nors vraagt: „Wat móet jij hier?”

„Ben ik hier niet op de weg naar Houthuizen?” vraagt Jacob terug.

„Nee, dit is een paadje naar mijn boerderij toe en daar heb jij niks te maken. „Blijf hier, Sultan!” zegt hij dan tot de hond, die weer dichterbij naar Jacob toekomt.

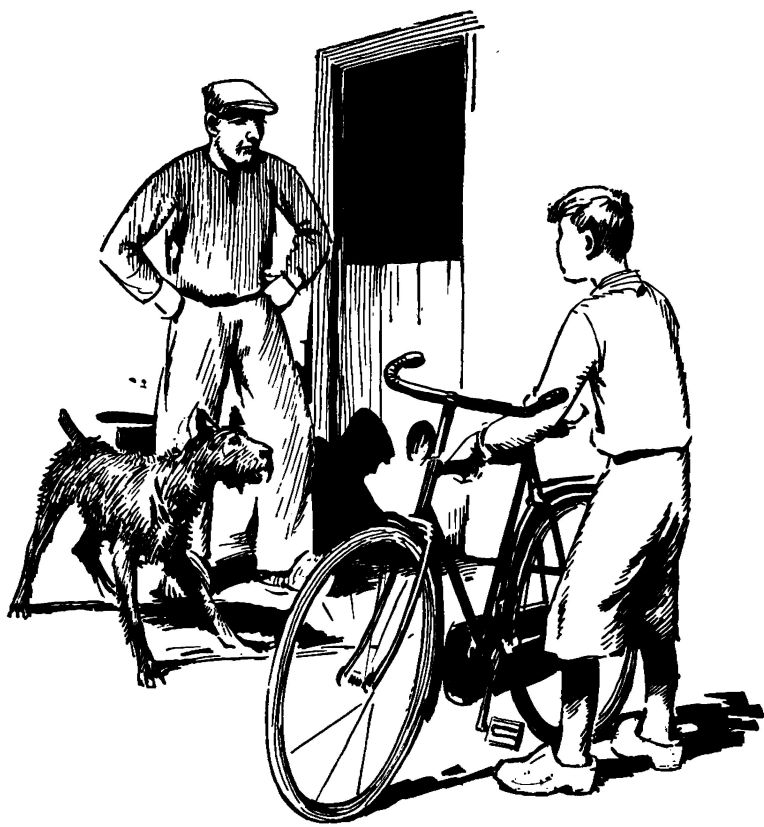
Jacob zegt niets meer. Hij weet niet wat hij doen moet. Maar dan zegt de boer al weer: „Ga nou deze oprijlaan maar door en als je weer zonder een boodschap op m'n erf komt, stuur ik de hond op je af.”

Jacob stapt dadelijk weer op de fiets. Zo vlug hij kan fietst hij de boslaan af. Achterom kijken durft hij niet. Als hij de oprijlaan uit is, is hij weer in Zuidwoud terecht gekomen. De dorpsklok wijst bijna halfzes en hij is nog wel een uur van huis. Hevige onrust maakt zich van hem meester. Wat is hij toch ongelukkig. En wat zullen ze nu toch thuis wel zeggen.

Zo snel hij kan fietst hij nu de richting Oud-Zanddorp weer in.

Was hij toch maar thuis.

Maar dat duurt nog wel een uur!

HOOFDSTUK VIII

„Waar Jacob toch blijft,” had moeder nu al wel tien keer gezegd. Al een paar maal is ze naar de weg gelopen en heeft ze die afgetuurd. Bleef dan even staan wachten als ze een fietser zag aankomen. Maar niet één keer was 't Jacob geweest. Vreemd was dat. 't Was nu al bijna vijf uur. En om halftwee was hij al weggegaan. Veel langer dan een uur had hij niet behoeven weg te blijven. Waar zou zo'n jongen nu toch zitten?

En nu slaat de klok in de kamer vijf uur. En nòg is hij er niet.

Moeder loopt nog weer eens naar de weg. Kwam die jongen nu toch maar. Anders bleef hij nooit zo lang weg. Als hij maar geen ongeluk heeft gehad. Ze voelt het als een stekende pijn en ze krijgt tranen in de ogen. Zoeven heeft ze Geertje naar vader gestuurd. Er was een stille hoop, dat hij door 't bos dadelijk naar vader gefietst was. Geertje kon ieder ogenblik terug wezen. Maar van de kant van Houthuizen komt nog niets. Dan draait moeder zich om. Ze schrikt, want over de brug komen vader en Geertje samen aanlopen. Dus bij vader was hij ook niet. Een angstig gevoel maakt zich van moeder meester. 't Is net of ze doodmoe is, en haar stem beeft als ze aan vader vraagt: „Is hij ook niet bij jou?” Vader probeert heel rustig te doen. Jacob was gerust wel op de fiets vertrouwd. Misschien was de boswachter wel in 't bos geweest en moest Jacob hem daar opzoeken. En 't was nog maar vijf uur, dus hij kon nog best komen.

Maar aan vaders stem is wel te horen, dat hij niet alleen moeder, maar ook zichzelf probeert gerust te stellen. Met z'n drieën, vader, moeder en Geertje, blijven ze nog even staan kijken. Uit de richting Houthuizen komt nu een

fietser. Geertjes ogen ontdekken al gauw dat het Jacob niet is. „'t Is een man,” zegt ze. Alle drie wachten ze, dat de „man” dichterbij is. Dan ontdekt vader dat het de boswachter is. Hij schrikt er van. Zou er dan toch een ongeluk gebeurd zijn, dat de boswachter 't komt zeggen? Om moeder niet al te erg te doen schrikken zegt hij heel voorzichtig: „'t Lijkt wel wat op een boswachter.”

Maar moeder pakt vader dadelijk verschrikt bij z'n mouw. „'t Is de boswachter van Houthuizen toch niet?” De boswachter is intussen naderbij gekomen. Hij lacht als hij afstapt en zegt: „Je staat me zeker op te wachten?” Moeder, die dadelijk begrepen heeft, dat dit de boswachter van Houthuizen moet zijn, zegt dan met een zenuwachtige haast in haar stem: „Is Jacob niet bij u?” „Jacob, wie is dat, uw jongen misschien? Die is vanmiddag bij me geweest, ja,” zegt de boswachter wat verwonderd.

„Hij is niet thuisgekomen,” zegt vader dan. „We zijn erg ongerust. 'k Snap niet waar die jongen zit.”

In eens begint moeder heftig te snikken. 't Is net of alle moed en alle hoop er nu uit is. Ze ziet in haar verbeelding haar jongen al dood thuisgebracht. En in haar zenuwachtig snikken zegt ze: „O, Heere, bewaar hem, ik kan 'm niet missen.” Geertje begint ook te huilen. Vader probeert beiden te kalmeren en gaat met hen in huis. De boswachter staat er in eens wat overbodig bij, maar loopt dan toch ook mee naar binnen. Ook hij praat kalmerend. Als er een ongeluk gebeurd was, dan hadden ze 't nu al lang geweten. Stel je voor, zo'n ongeluk onder een auto of wat dan ook, dat bleef niet stil. Dan hadden ze 't in Houthuizen toch wel gehoord en dan had hij onderweg toch wel wat gemerkt. Nee, er moest wat anders aan schelen.

„Ja, maar wàt dan!” zucht moeder. Dat weet de bos-

wachter ook niet, maar wel zegt hij: „Je jongen was toch niet ergens bang voor, wel? Het leek me vanmiddag of hij een beetje schuw was. En hij fietste ook niet dadelijk terug. Of moest hij misschien naar Oud-Zanddorp?”

Moeder heeft opgehouden met snikken. De vragen van den boswachter leiden haar even af.

Jacob bang? Nou ja, nu ze eens goed nadenkt, kon hij de laatste dagen wel wat afgetrokken zijn, net alsof hij ergens over piekerde. Maar bang was hij toch niet.

„Nee, in Oud-Zanddorp had hij niks te maken,” antwoordt vader. „En verlegen, nee, dat kan ik ook niet zeggen. Hij is altijd flink.” „Nu, 't leek me zo toe. Hij gaf me bijna geen antwoord toen hij wegliep. 'k Heb hem nog na staan kijken.”

Dan is 't even stil. De tranen komen moeder weer in de ogen. De boswachter staat op. „Nou, Hoekstra, we kunnen later wel eens zaken doen. Nu kan 't niet best, hè? Ik moet nu eerst naar 't dorp. Terug ga ik de bossen door. Dan kan ik nog eens om me heen kijken. En maak je maar niet al te ongerust. Die jongen loopt in geen zeven sloten tegelijk.”

Vader loopt met hem naar de deur.

„Goeienavond dan, hoor, en 'k zal terdege opletten of 'k wat te weten kan komen,” probeert de boswachter zo gewoon mogelijk te zeggen, maar in de grond van z'n hart is hij er zelf ook niet zo gerust op. Die jongen had wel vier keer heen en terug gekund. Als daar maar niet meer achter zat. Zo peinzend reed hij naar het dorp. Vader en moeder en Geertje bleven nog even praten.

„Ik ga er met Geertje's fiets op uit,” vond vader, „dan fiets ik het bos door en ga ik hier en daar eens vragen. Misschien dat iemand hem gezien heeft.”

Meteen staat vader op. „En dan zullen we maar biddend

hopen," zegt hij nog en zijn stem klinkt heel ernstig. Moeder begint weer te snikken, maar vader sust met een: „Kalm nou, vrouw, je moet je nu niet overstuur maken. Bij den Heere zijn alle dingen mogelijk."

Nu gaat vader heen. Moeder klemt zich vast aan dat laatste woord van hem. En stil bidt ze nu. Geertje is naar buiten gelopen. De klok in de kamer slaat zes uur. En 't is alsof elke slag alle bange gedachten bij moeder weer wakker hamert. Wat kàn er toch wel gebeurd zijn! 't Moet toch wel iets ergs zijn. Als vader hem nu maar vinden mocht. „O, Heere, maak Gij dat toch," snikt ze. Geertje staat de weg al weer af te turen. Stil in 't kamertje blijven zitten kan ze ook niet. Moed om brood te gaan snijden en de tafel klaar te maken, heeft ze niet. Kleine zus heeft ze zo-even tevreden gesteld met een groot stuk koek. Die zit nou in 't gras stilletjes te peuzelen. Ze begrijpt niet waaraan ze zo'n weelde te danken heeft.

Moeder komt weer bij Geertje staan. De onrust heeft ook haar weer naar de weg gedreven. Een paar auto's snorren voorbij. Een groepje fietsers, die een vrolijke dag in de bossen hebben doorgebracht, wuiven Geertje lachend toe. Maar hun klaterende lach scheurt moeder door de ziel. Haar leed is zo pijnlijk, dat de vreugd van een ander haar zeer doet. Geertje kijkt het vrolijke troepje na en zegt dan treurig: „Díe kunnen nog lachen, Moeder!"

Maar moeder zegt niets. Er komt in de verte een jongen aanfietsen. Een onstuimige hoop in haar, dat het Jacob wezen mocht, wordt tot een heftig gebed. Maar 't is Jacob niet. 't Is een vreemde jongen, die haastig voorbijfiets. Weer voelt moeder een bange moeheid, ze leunt op Geertje. „Laten we maar naar binnen gaan," zegt Geertje. Dan ziet moeder zusje zitten.

„Arm schaap," zegt ze, „we vergeten jou helemaal. Ze

neemt zus op haar arm, maar als zusje dan met haar leukhoog kinderstemmetje vraagt: „Is Jacob weg, Moeke?” wordt het haar weer te machtig. Ze zet zus haastig neer en barst in schokkend huilen uit. Zusje begint van schrik ook te huilen. Geertje probeert haar te troosten. Ze kleedt zus uit en brengt haar naar bed. Als ze dan beneden komt, gaat ze stil naast moeder zitten. Die ligt met haar hoofd op haar armen op de tafel.

„k Zal nog eens buiten kijken,” zegt Geertje. Hè, wat zou 't nu fijn zijn, als vader en Jacob er samen aankwamen. Maar op de weg is niets te zien en Geertje loopt teleurgesteld weer naar binnen. Moeder komt haar in de deur al tegemoet.

„Nog niks?” vraagt ze. „Nee,” zegt Geertje toonloos. Dan lopen ze toch samen weer naar de weg. 't Is stil buiten. Een merel fluit enkele tonen, maar is dan weer stil. Moeder en Geertje staan zwijgend tegen elkaar aan. Zelfs 't hoopvolle bidden in hun hart is verstild. Hun verlangen naar Jacobs thuiskomst is als een gebed zonder woorden. De lucht is nog licht, maar 't begint al avond te worden. „Ik kàn niet meer, we gaan naar binnen,” zegt moeder dan in eens heftig.

Verdrietig, diep verdrietig gaan beiden weer in huis.

Boven slaapt zusje met rozen op haar wangetjes.

En in de hemel waakt de Heere, Die àlle dingen weet.

HOOFDSTUK IX

In het dichte bos begint het al te donkeren.

Jacob zit, z'n ellebogen op z'n knieën en z'n hoofd in z'n handen steunend, aan de mossige kant van een verborgen boswegje.

Hoe is hij daar gekomen?

Toen hij bij den bozen boer vandaan was en in Zuidwoud kwam, was hij snel doorgereden. Spoedig had hij 't zijwegje weer gevonden en was hij 't zonder bedenken weer ingefietst. Bij de verraderlijke tweesprong had hij toen 't goede pad gekozen. Het bos was hem al bekender voor-

gekomen en 't duurde niet lang of hij was op de zandweg uitgekomen. Nu moest er dus een zijpaadje verder zijn. Hij had maar éven behoeven te zoeken. Maar toen was 't vreselijke gebeurd. Even verder was een stukje kreupelbos. Daar was een man aan 't werk. Een bos-ker, net als Jacobs vader. En bij dien man stond een àndere man te praten. Een grote, brede man met een manchesterpak aan. 't Was alsof Jacob door de grond zonk. In zijn angst had hij gedacht, dat 't de boswachter van Houthuizen was. Onmiddellijk was hij van de fiets gesprongen, was direct omgezwaaid, en zó vlug hij kon weer opgestapt en weggetrapt. Een paar keer had hij achterom gekeken, één keer was zijn achterwiel van de harde weg af in het rulle karrespoor van de zandweg geslipt. Hij had nog maar nèt z'n fiets in evenwicht kunnen houden. Pas in Oud-Zanddorp was hij wat bedaarder geworden. Misschien was die man de boswachter wel niet eens geweest en er kwam ook niemand hem achterop. Maar met dat al was 't al mooi laat geworden. Nu durfde hij helemáál niet meer thuis te komen. Hij was langzaam een bosweggetje bij Oud-Zanddorp ingefietst. Een stil weggetje, waar hij nog nooit eerder geweest was. En toen zijn volslagen onbekendheid met het weggetje hem onrustig maakte, was hij afgestapt en aan de hoge mossige kant gaan zitten. Nu zit hij daar, z'n hoofd in z'n handen en om hem heen in 't dichte bos begint het al te donkeren. Jacob weet niet meer wat hij moet. Als hij even denkt aan de ongerustheid thuis, voelt hij, dat hij naar huis móet. Maar als hij zich even voorstelt hoe boos ze zullen zijn en wat de boswachter wel thuis zal verteld hebben, dan zakt meteen z'n moed in de schoenen. Hij voelt zich ellendig en 't dringt duidelijk tot hem door, dat hij met te blijven zitten de ellende nòg groter maakt. Wáárom moest hij ook zo

ongelukkig wezen? Hād vader vanmiddag hem die boodschap toch maar niet laten doen. Had die boswachter hem toen met dat hert toch maar niet opgeschreven. Jacob krijgt medelijden met zichzelf. Hij vouwt zijn handen, maar hij vindt geen woorden om te bidden. . . .

Er kraken voetstappen. Jacob luistert even in spanning. Een mijnheer en een juffrouw wandelen voorbij. De juffrouw zegt wat en ze lacht. De mijnheer zegt wat terug en lacht ook. Jacob verstaat niet wat ze zeggen, maar hij gelooft vast, dat ze hem uitlachen. 't Moet ook wel vreemd lijken, hij daar zo in elkaar gedoken aan de kant van de weg.

Jacob staat nu meteen op. Hij voelt een vreemde moeheid in z'n benen. Hij krijgt z'n fiets en stapt op. Werktuiglijk neemt hij in Oud-Zanddorp de richting naar huis. Als 't goed tot hem doordringt, zit hij weer met de zwaarte van z'n tweestrijd. Toch fietst hij door alsof een onweerstaanbare drang hem naar huis drijft.

Buiten valt de avond. De zon is al door 't Westen heen en de bossen staan als in een geheimzinnige stilte. Een konijn springt van de graskant langs de weg en hipt met trage sprongen de bosrand langs.

Jacob trapt vlug door. Straks komt er weer een zandpad, dat uitkomt op de hoofdweg tussen het dorp en hun huis. Dat zal hij maar inslaan. Als hij 't pad gevonden heeft, is het tussen de dichte stammen al donker. Alleen als hij omhoog kijkt is daar het lichte blauw van de lucht. 't Maakt Jacob angstig. Hij heeft wel veel vaker met donker in 't bos gefietst, hij kènt al die geluiden van de avond, maar nu is zijn hart niet rustig; 't is alsof de onrustige gedachten van binnen de stille eenzaamheid van dit donkere bospad tot een zware dreiging maken. Het minste geritsel verschrikt hem. Als een houtduif klap-

wiekend opvliegt, duikt hij in elkaar van schrik en als een boomtak, die dwars over 't pad ligt, in eens kletterend tussen de spaken van zijn voorwiel meegesleept wordt, springt hij met een dwaze tuimeling van de fiets, verliest zijn evenwicht en rolt over 't zandpad.

Met die val schijnt zijn laatste restje moed verloren te zijn. Hij blijft zitten, midden op 't bospad en hij barst in een wild snikken uit. Diep moedeloos voelt hij zich en nameloos alleen. Hoe zal hij ooit thuiskomen? Waarom heeft hij toen ook maar niet alles aan moeder gezegd? Of had hij vader maar verteld vanmiddag, dat hij niet durfde. En was 't eigenlijk niet dom van hem geweest om te vluchten? Vanmorgen heeft Marten hem Farizeër genoemd. . . . wàs dat vanmorgen? 't Is net of dat al heel lang geleden is. En toch is 't of dat woord nu in eens weer op hem afkomt. Wàs hij eigenlijk geen farizeër? Had hij werkelijk altijd de beste niet willen zijn? Hij had in eigen kracht de beste willen wezen en wilde dat anderen hem zouden prijzen. Moeder had gezegd, dat dat niet kon en meester had er van verteld. Toch had hij 't willen proberen. En nu was 't hopeloos mislukt. Jacob ziet opeens duidelijk, dat juist dat z'n zonde is geweest, hij meende zonder gebrek en zonder schuld te zijn. O, kon hij nu alles maar aan moeder zeggen, maar hij is zo ver van huis. En wanneer zal hij thuis zijn? Een niet te weerhouden drang komt in zijn hart om alles aan den Heere te zeggen. Hij werpt zich op z'n knieën. En zó snikt Jacob al zijn berouw uit voor God.

't Was een vreemd gebed. Een gebed van jongensachtige woorden. Maar 't was een gebed, dat opsteeg uit een hart, gebroken van berouw. En zó'n gebed stijgt op naar de troon van Hem, Die zondaren genadig vergeeft.

Als Jacob opstaat is 't net of hij zich niet meer zo alleen

voelt. Moedig grijpt hij nu z'n omgevallen fiets, rukt de tak tussen de spaken van z'n voorwiel weg en loopt de weg verder af. Fietsen in 't donker valt hier niet mee, zo vlak langs de wagensporen. Straks zal 't wel beter worden. Misschien kan hij dan weer opstappen. Hij loopt haastig verder. Er is geen ander geluid dan het kletteren van de fietsketting tegen de kettingkast en 't wordt maar steeds donkerder.

Dan in eens schrikt Jacob. Als hij omkijkt, ziet hij het schokkende beweeg van een fietslantaarn en vóórdat hij van z'n schrik bekomen is, hoort hij het schuren van de rem over de voorband — een doffe bons van neerkomende voeten en een stem, die vriendelijk maar verwonderd zegt: „Jácob, kérel, wat doe jíj hier in het donker?” Een blijde schok doortrilt Jacob en al zijn blijde verrassing ligt opgesloten in z'n korte „Mééster!”

Ja, 't was meester.

Mijnheer Roesing had een bezoek gebracht bij een vriend en was nu op de terugweg naar huis. Hij vond het altijd interessant om door het donkere bos te fietsen en daarom had hij nu ook deze zandweg genomen. En nu stond hij hier voor Jacob. Wat moest die ter wereld toch uitvoeren in het bos? Hij legt z'n hand op Jacobs schouder en zijn stem klinkt heel vertrouwelijk als hij vraagt:

„Jacob, jongen, is er wat ergs gebeurd? Is je fiets kapot? Weet je vader dat je hier bent?”

„Ja meester, nee meester,” hikt Jacob en meteen begint hij weer te schreien.

Meester vraagt niet dadelijk verder.

„Weet je wat, wij lopen samen naast de fiets dit bospad af en dan stappen we bij de brug straks weer op en dan breng ik je thuis.”

't Is een vreemde tocht door 't donkere bos. 't Loopt lang

niet gemakkelijk en Jacobs fiets slipt telkens in 't rulle zand.

„Zo metéén wordt het beter,” zegt meester. Het laatste stuk van 't pad is veel harder en dan duurt 't ook niet zo héél lang meer voor ze op de grote weg zijn. Meester heeft gelijk gehad, want als ze 't pad verder afgelopen zijn, kunnen ze al best naast elkaar lopen. 't Geeft Jacob een gevoel van rust, zo veilig naast meester te kunnen lopen. Dan in eens vraagt meester op den man af: „Wat moest je daar in 't bos, Jacob?” Hij vraagt het helemaal niet streng, maar toch zó, dat hij onmogelijk iets anders dan de waarheid zeggen kan. Maar Jacob weet niet hoe hij alles zeggen moet. Daarom zwijgt hij even.

„Nou Jaap,” zegt meester dan nog eens.

„Ik durfde niet naar huis.”

„Da's ook wat. Je hebt zeker een beul van een vader, dat je daar zo benauwd voor bent.”

't Klinkt Jacob gek in de oren. Maar 't dringt toch helder tot hem door, wat meester bedoelt. Hij een beul van een vader! Die goeie, beste vader! Hoe is hij er toch ter wereld toe gekomen om vanmiddag weg te willen vluchten.

Dadelijk zegt hij dan ook:

„Nee, meester, néé. . . . maar de bòswachter.”

„De bòswachter? Heeft die je achterna gezeten?”

„Nee, meester. . . .” En dan in eens begint Jacob te vertellen. Hij zegt alles. Meester loopt zijgend naast hem. Ze zijn 't zandpad al uit, de brug al over, ze slaan linksaf, de richting in naar Jacobs huis. Jacob vertelt maar door. En meester luistert. Als Jacob uitverteld is, blijft het even stil. Maar dan zegt meester:

„Jacob, jongen, wat heb je je zelf diep in 't moeras geholpen. Ik ben blij, dat je alles verteld hebt. Je weet wel, Wie je 't nu méér vertellen moet. De Heere vergeeft,

Jacob. Met vader en moeder moet je alles in orde brengen. En met dien boswachter ook."

Een auto komt voorbij. Meester en Jacob blijven beiden staan, knipogend van 't felle licht en als de auto voorbij is, lijkt 't donker dubbel erg. 't Duurt even voor ze weer naast elkaar lopen, dan zegt meester weer: „Ik vind 't fijn, dat je graag gehoorzaam en flink wilt wezen, Jaap. Wij moeten ook al onze krachten inspannen, om tot eer van den Heere te leven."

Jacob zegt alleen: „Ja, meester." Dan zijn ze beiden weer stil. Maar even later zegt meester, en zijn stem klinkt nu weer heel gewoon: „Wat zijn wij eigenlijk grote goochermerds. Daar lopen we op de weg, de fiets aan de hand en we stappen niet ééns op." Jacob lacht even. 't Geeft ontspanning na dat ernstige praten. „Wij zijn er nu toch ook al gauw," zegt hij. Ja, daar doemt links de stenen brugkant op in 't donker. Nu zijn ze er dadelijk en lopen daarom 't laatste eindje ook maar. Dan zet meester z'n fiets tegen een boom en zegt: „k Loop nog even met je mee tot de deur."

Samen gaan ze door 't hekje. Hun voetstappen knerpen.

Jacob zet z'n fiets tegen de muur.

Binnen brandt nog licht. Er klinken stemmen. Dan zwaait de deur open.

„Wie is dat?" klinkt een stem gejaagd.

„Ik," zegt meester dan, „en Jacob is bij me."

„Jongen, waar kom je vandaan?" zegt vader.

„Mééster! Hoe kan dàt!" zegt Geertje.

„Heere, ik dank U," zucht moeder.

't Is even een verward stemmengeromezemoes. Dan klinkt meesters stem, die heel kort vertelt.

„Dankt den Heere met elkaar," zegt hij en keert zich meteen om: „Ik moet nódig naar huis."

Hij loopt het paadje af naar z'n fiets, springt er haastig op en rijdt weg.

Vader roept nog 'n enkel dankwoord en meester zegt nog luid: „Welterusten.” Dan is hij verdwenen.

HOOFDSTUK X

Buiten is de nacht reeds lang gedaald. Er is niets dan een suizende stilte, af en toe onderbroken door onbekende nachtelijke geluiden.

Stil is 't nu ook in Hoekstra's huis. Slechts het regelmatig getik-tak van de klok in de huiskamer wordt gehoord en af en toe 't gekraak van Jacobs ledikant. Want Jacob slaapt nog niet.

't Is een wonderlijke dag geweest, waaraan het denken alleen al pijn doet. Maar toch wordt alles overheerst door een heerlijk blij gevoel. Een gevoel dat telkens weer rust geeft. Ondanks al het vreselijke is het slot van de dag zo heerlijk geweest. Jacob weet zèlf niet hóe. Héél anders dan andere prettige dingen, welke je zo uitbundig blij kunnen maken. Dit is een blijheid, die je stil maakt en gelukkig.

Toen meester weggegaan was en Jacob duizelig-moe op een stoel bij 't vertrouwde lamplicht was gaan zitten, had hij eerst niet geweten wat hij doen moest. Hij zou maar liefst voor moeder neergevallen zijn en zijn hoofd in haar schoot weggeduwd hebben. Maar moeder had maar gezucht: „Jongen, jongen, wat hebben wij in angst gezeten.” Vader had met moeite zijn toorn onderdrukt. Jacob had dat wel gevoeld. Geertje had niets gezegd en er wat verlegen bijgestaan.

„En wat wàs dat nu allemaal!” had vader verdrietig ge-

zegd. Toen was hij begonnen te vertellen. 't Was moeilijk gegaan. Veel moeilijker dan in het donkere bos tegen meester. 't Was of toen dat stille donker als een bescherming geweest was. 't Verhaal thuis was hortend gegaan. En moeder had telkens weer wat moeten vragen. En vader had zijn hoofd geschud. En van dat erge, dat alles eigenlijk gekomen was doordat hij zo graag de bèste wou zijn, daar had hij niet eens over durven spreken. 't Was vreemd, tegen dien stil luisterenden meester op 't donker bospad had hij 't wèl, en nu tegen zijn eigen vader en moeder had hij 't nièt durven zeggen.

Vader had toen heel ernstig gesproken en hij had schreiend om vergeving gevraagd. Toen was hij naar boven gegaan. Hij was nog maar pas in bed, toen de trap gekraakt had en moeder hem was komen toedekken. Dat deed moeder anders nooit meer. En toen moeder hem zo lekker wegstopte, had hij in eens de dekens toch weer van zich afgeschoven, moeder de armen om haar hals geslagen en zachtjes alles gezegd. Ook dat Marten hem farizeër genoemd had en dat hij het eigenlijk ook wel geweest was. Toen had moeder zachtjes met hem gebeden. Dat gaf zo'n blij, rustig gevoel daar binnen in je hart.

Jacob keert zich nog eens om. Even denkt hij nog aan z'n moeilijke gang naar den boswachter, maar die bange gedachte wordt toch overstemd door het rustige vertrouwen, dat vader en moeder nu alles weten en bóven alles, dat de Heere alles vergeven heeft.

Dan slaapt hij eindelijk rustig in.

.. ..
Als Jacob wakker wordt, schijnt de zon al in warme gloed. Hij heeft lang geslapen. Gelukkig dat 't nog vacantie is. Anders zou hij te laat voor school geweest zijn ook.

Nu rekt hij zich eens lekker uit, maar dan stapt hij in eens besloten uit 't bed, wast zich en kleedt zich aan.

Als hij beneden komt en even in de voordeur staat, ziet hij z'n fiets nog tegen de muur staan. Die heeft dus van nacht buiten gestaan. Dan gaat hij naar de keuken, waar moeder bezig is.

„We hebben je maar laten slapen,” zegt ze, „dan kon je nog eens lekker uitrusten. Je boterham staat klaar.”

Moeder praat erg vriendelijk met Jacob. Hoe is hij toch ooit aan die dwaze gedachten van gisteren gekomen om weg te vluchten.

„Wanneer moet ik naar den boswachter, Moeder?” vraagt Jacob.

„Vanmiddag maar,” vindt moeder.

„Goed, Moeder,” zegt Jacob, en in zijn hart is een stil gebed of de Heere hem geleiden wil.

's Middags is de fiets al weer klaargezet door vader en Jacob zal dus maar gaan. Vader heeft hem al eens voor gezegd, wat hij moest zeggen, moeder heeft het ook nog eens gedaan en beiden hebben gezegd, dat hij den Heere maar vragen moest, hem te helpen. En dat dóet Jacob nu hij alleen op de hoofdweg fietst. Nu met een heel ander gevoel dan gisteren, al ziet hij er ook nu wel tegen op om naar den boswachter te gaan. 't Is een moeilijke boodschap. Maar hij is niet angstig meer, want hij kan nu echt bidden. Dat geeft tòch een veilig gevoel, vindt hij. Vroeger had hij gebeden met de gedachte dat God hem wel horen móest, hij had immers alles gedaan, wat een gehoorzaam kind moest doen. Zó baden farizeërs. Marten had dat gisteren zo duidelijk gezegd van „farizeër”. In de laatste dagen was zijn bidden helemaal verkeerd geweest. Toen had hij hoopvol gebeden, dat zijn kwaad maar niet uit zou komen. Maar nu, nu kan hij alles aan

den Heere overgeven. Want zoals de Heere het wil, zó is het goed.

Jacob schrikt op uit zijn gepeins door het dringende kraakgeluid van een auto-claxon achter hem. Dadelijk zwenkt hij zo rechts mogelijk van de weg. De auto suist hem voorbij. Weldra is hij „Witte brug” al gepasseerd. Even later slaat hij linksaf en dan is hij ook al gauw bij 't boswachtershuis. Hij zet de fiets tegen de heg. Dan gaat hij door 't hekje, dat weer achter hem dichtklapt, net als gisteren. De geraniums langs 't kiezelpaadje staan er met hun vlamrode bloemtrossen, nog net als gisteren. De grote zwartbonte poes zit in de vensterbank, maar springt nu niet met een dikke staart weg. Ze bemerkt hem zeker niet.

Een smekend: „Heere, help me,” is er in z'n hart, als hij de deur opent en: „Vollek!” roept.

„Ja-à!” klinkt dan een stem, niet uit het huis, maar uit de moestuin.

Jacob kijkt die kant uit. Eerst bemerkt hij niemand, maar dan ziet hij tussen de hoge stokbonen den boswachter staan.

„Ja, kom maar hier, wat is er!” roept deze.

Jacob loopt er heen door het holle, smalle paadje tussen de twee bedjes met stokbonen. De boswachter, die aan 't bonenplukken is, staat, zijn hand nog aan een volle tros snijbonen, hem op te wachten en zegt dan ineens:

„Hé, jij bent die jongen van Hoekstra! Jacob is 't geloof ik, is 't niet? Waar kom jij vandaan en waar zat je gisteravond?”

„Ik was gevlucht, omdat ik wat verkeerd gedaan had,” zegt Jacob en hij weet niet hoe hij verder moet gaan. De boswachter staat even verwonderd. Hij weet niet wat die jongen wil.

„Zo en wat voor zonde had je wel op je geweten?” zegt hij dan ruw-goedhartig.

„Ik had een valse naam opgegeven,” antwoordt Jacob. En dan zegt hij wat er gebeurd is. Hij vertelt het zo kort mogelijk. Hij verslikt zich twee keer en kijkt intussen wat bang naar 't gezicht van den boswachter. Deze heeft de snijbonen uit z'n hand in een emmer gegooid en staat nu met de handen op z'n heupen Jacob aan te horen. Een vreemd gevoel kwam bij hem boven. Eerst zou hij wel kunnen spotten. Hoekstra was „fijn”, de „fijnen” konden van niks soms héél wat maken.

Sjonge nog aan toe, hij had wel erger dingen gedaan dan een valse naam opgeven! Om dat nu zelf te komen vertellen, dat was toch de dwaasheid gekroond. 't Was immers nóóit uitgekomen. Hij had die naam toen opgeschreven, já, maar alleen om dien jongen bang te maken. Hij had er verder niet eens aan gedacht. Je kon zo'n jongen toch niet verbaliseren. Jongens weggejaagd en een keer bang gemaakt, dat had hij wel. Ze moesten ontzag voor hem hebben. Maar ze verbaliseren of hun ouders opzoeken en waarschuwen, dat was hem te min. Hij had liever moeilijker karweitjes. Een speurjacht achter een woesten stroper of zoiets. En nu kwam zo'n jongen 't zèlf vertellen. Hij zou er om kunnen schaterlachen. Maar tòch.... tòch.... die jongen, die daar zo eerlijk zijn schuld beled.... 't was toch ook moeilijk om dat te doen. En de jongen stond in elk geval er niet bij te janken om „asjeblieft geen straf”. Want zoiets vond hij afschuwelijk. Sommige mensen durfden alles, maar als ze in de benauwdheid zaten, dan piepten ze van angst. Maar deze jongen stond stil zijn vonnis af te wachten, ten volle er van overtuigd, dat hij straf verdiend had. 't Was net of dat hem, den ruwen boswachter, bij de stropers gevreesd

om zijn moed en door zijn chef gewaardeerd om zijn plichtsgetrouw bewaken van 't bos, even verlegen maakte.

Jacob is al uitgesproken en de boswachter zegt nog niets. Dan kijkt hij Jacob aan. En 't is of zijn ruw-luide stem iets zachter klinkt als hij zegt:

„Ja, jô, zoiets moet je nou nóóit weer doen. Weet je wat ik doen zal? Ik zal die valse naam van jou uit mijn boekje krassen en dan praten we nergens meer over.”

Jacob kijkt hem aan. Kwam er niet meer? Neen, de boswachter begint al weer met bonenplukken.

„Dank u wel,” zegt Jacob dan en wil weer heengaan.

„Ik kom vanmiddag wel even bij je vader. Maar nu behoef je er niet meer tussen uit te knijpen, hoor.” De boswachter lacht als hij dat zegt. En Jacob lacht ook. Hij kan nu weer lachen. Dan tikt hij even aan z'n pet en zegt goedendag. De boswachter knikt even en werkt weer door in zijn tuin.

Jacob loopt het paadje weer langs. Hij loopt heel gewoon, maar z'n benen kriebelen hem om nú een wilde lichtsprong te maken. De boswachter mócht hem echter eens nakijken, hij móet dus gewoon blijven lopen. Maar als hij op z'n fiets zit en naar huis peddelt, dan kan hij 't niet laten om luid te gaan zingen, want hij voelt zich wel honderd pond lichter. Blij vertelt hij alles thuis en na de angst van gisteren wordt het nu een fijn-gezellige avond.

HOOFDSTUK XI

De vakantie is voorbij.

Jacob gaat nu alle dagen weer zijn gewone gang naar school.

Meester heeft na de vakantie niets gezegd. Wel had hij

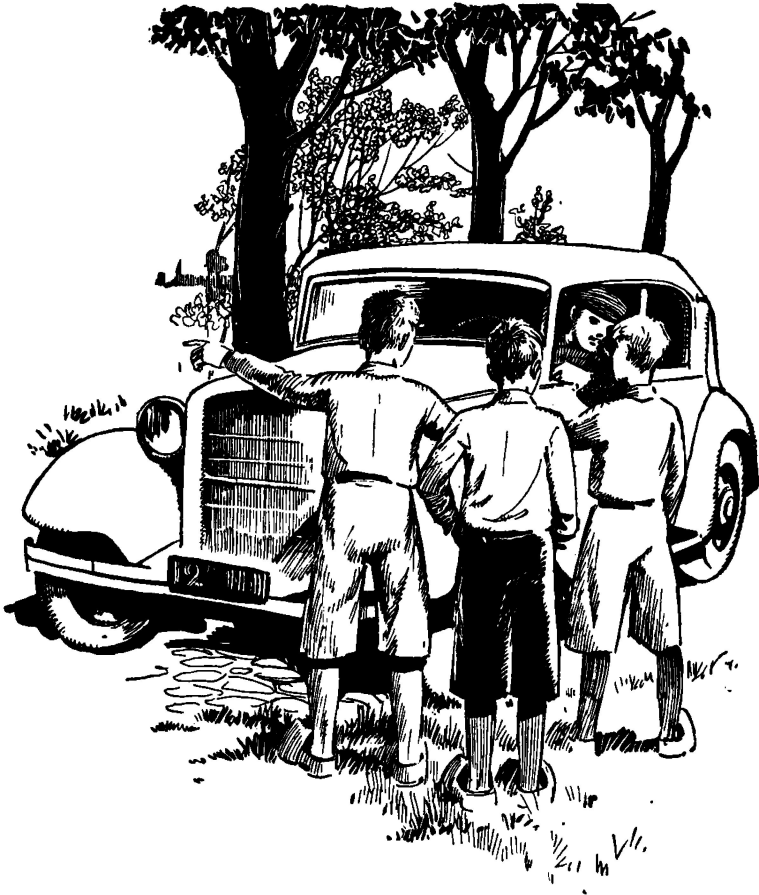
Jacobs hand even geknepen, maar verder had hij precies gedaan alsof er niets gebeurd was.

Jacob doet nu weer zijn best op school. Maar anders dan voorheen. Hij doet het nu niet meer om de beste en de voornaamste te wezen. Soms komt dat oude gevoel van meerderwaardigheid nog wel eens bij hem op, als hij een hoog cijfer „haalt” of meester hem prijst, maar dan vecht hij er tegen. Want als hij dan weer denkt aan die avond in 't donkere bos, of aan die keer dat Marten hem farizeër noemde, dan is er een sterk gebed in zijn ziel, of de Heere Jezus hem bewaren wil voor de zonde van zijn eigen hart. Met Marten en Pier is hij allang weer goede vrienden. Ze gaan elke morgen met z'n drieën naar school en 's namiddags wachten ze weer op elkaar. Ook nu zijn ze weer op weg naar huis. Pier heeft een tak in z'n hand en telkens probeert hij die Marten tussen z'n benen te steken. Marten maakt dan dwaze sprongen, nèt zolang tot hij de stok stuktrapt. Pier slingert de gebroken tak over de begroeide, bossige wegkant heen in de vaart. De jongens horen 't water opspatten.

Eensklaps toetert een auto achter hen. Ze gaan alle drie aan de kant en kijken achterom. Maar de mooie glimmende wagen mindert vaart en vlak bij de jongens blijft hij staan. De chauffeur draait het portierraampje naar beneden, steekt z'n hoofd en elleboog naar buiten en vraagt:

„Zeg jongens, ik moet zijn bij een Atsma. Die woont op een boerderij hier ergens in de buurt. Weet jullie dat ook?”

Alle drie tegelijk zeggen ze: „Jawel, mijnheer”. En dan proberen ze 't den chauffeur uit te leggen. Maar die snapt er zo niet veel van. Daarom zegt hij:

„Wie van jullie woont er het dichtst bij? Dan kan hij wel even mee in de wagen.”

„Ik,” zegt Jacob.

„Nou, stap dan maar in,” zegt de chauffeur weer. Maar dan zegt Jacob: „Mijnheer, mogen m'n kameraden ook een eindje mee?”

De chauffeur kijkt eens op zijn polshorloge, dan naar de jongens en vraagt: „Heb jullie schone klompen?”

„Ja,” zeggen de jongens gretig en als om er kracht bij te zetten, schuren ze hun klompen nog eens flink langs de graskant van de weg.

„Nou, toe dan maar,” zegt hij, „stap maar gauw in.”

Dat laten de jongens zich geen twee keer zeggen. Marten stoot zelfs z'n hoofd, de chauffeur lacht er smakelijk om. Dan steekt hij een sigaret aan, blaast de rook in Jacobs gezicht, drukt de voet op de starter, geeft gas en daar rijden ze heen. Wat gaat dat heerlijk vlug. 't Duurt niet lang of ze zijn aan 't zijpad, waar Marten en Pier er uit moeten. Jacob heeft den chauffeur al gewaarschuwd. Even stoppen ze. Marten en Pier stappen vlug uit. Ze vergeten te bedanken, maar zwaaien even met hun petten als de auto weer verder rijdt. Jacob gaat mee tot aan boer Atsma. Van daar kan hij best naar huis lopen.

De chauffeur en hij stappen nu elk aan een kant uit. Dan klopt de chauffeur Jacob even op z'n schouder en zegt: „Nou, je wordt bedankt, ouwe jô, morgen zul je een cent zien, hoor.”

Jacob lacht er om en loopt naar huis. Hij voelt zich erg blij. Maar 't is niet de trotse blijheid van vroeger. Toen zou hij gedacht hebben: *Ik* heb fijn dien chauffeur de weg gewezen. Marten en Pier hebben maar een fijn ritje aan *mij* te danken. Neen, 't is nu een wonder-rustige blijheid. Om hem heen is de stille pracht van het bos in

Septemberkleuren. Jacob denkt er aan, hoe hij van 't voorjaar deze zelfde weg met vader liep. Toen was dat ongeluk gebeurd met het paard van boer Atsma. Toen had hij zich ook al zo'n beste gevoeld. En had moeder hem al gewaarschuwd. Moeder was nu helemaal weer beter. Fijn was dat. Jacob fluit een vrolijk wijsje. Op een weiland in het bos stoeien enkele konijnen. Jacob klapt in z'n handen. 'n Enkele springt dan verschrikt even op, de meeste knabbelen echter rustig door. Dan blaft Jacob net als een hond. Nu springen er enkele met korte hupjes naar de beschermende bosrand, en de andere volgen ook. Jacob moet er om lachen.

Als hij thuis komt, staat zus aan de slootkant. Ze heeft een lange bonenstaak in de hand. Dat is haar hengelstok. Er zit een snoer aan van zwart draad. Ze wil visjes vangen. Maar ze heeft er nog niet veel verstand van. Ze vangt niets.

„Niet te dicht bij 't water komen, hoor,” zegt Jacob zorgzaam.

„Wij eten vanavond visjes,” zegt zus. „Moeder zal ze allemaal bakken.”

„O, wat lekker,” vindt Jacob en hij slaat zich met de vlakke hand op z'n borst.

Zus lacht. Ze zegt ook: „O, wat lekker.”

Jacob gaat naar 't hok van Wipneus en brengt z'n konijn een hoop sappige bladeren van de paardebloem, die lusten konijnen zo graag. Hij staat er even naar te kijken, hoe de bladeren stuk voor stuk verdwijnen in Wipneus' altijd knabbelend en knagend bekje. Nog even krieuwelt hij hem met z'n wijsvinger tussen de oren! Wipneus vindt 't fijn. Hij kent z'n baas wel. Nu gaat Jacob nog even in de moestuin werken....

's Avonds voor 't naar bed gaan zitten ze in de huiskamer te „schemeren”.

„Je kunt merken, dat de dagen al weer korter beginnen te worden,” zegt moeder.

„Ja,” zegt vader, en hij trekt gemoedelijk aan z'n pijp.

Geertje zit druk te breien, dat kan ze in de schemer wel op 't gevoel.

En Jacob zit vlak bij 't raam. Tussen de sparren is de schemering al verdonkerd. Maar de lucht is nog licht. Een auto rijdt voorbij, met de lantaarns aan, maar ze schuiven nog geen brede lichtbundel voor zich uit. Daar is 't nog lang niet donker genoeg voor. Vader praat met moeder over zijn werk van vandaag.

De klok tikt haar scherp-kort getik rusteloos door. Het lichtje onder de koffiepote geeft een gezellige schijn in de reeds donkere hoek van de kamer.

Echt gezellig is 't nu.

Vader vertelt van een kennis, die erg ziek is. 't Is een vriend van Jacobs grootvader geweest. Hij is al oud en vader denkt, dat hij wel niet weer beter zal worden. Maar hij is niet bang om te sterven. Hij zegt dat hij naar „huis” verlangt, en vader en moeder praten zo rustig-gelovig met elkaar over de liefde van den Heere Jezus.

Jacob luistert. Hij begrijpt nog niet alles, wat vader en moeder zeggen, maar wel voelt hij de kracht van hun sterk geloof.

Maar hij voelt het, zonder het te kunnen zeggen, hoe alleen de Heere Jezus de kracht kan geven om naar de geboden Gods te leven en te maken, dat je niet bang bent voor de dood.

En in stilte bidt Jacob, dat hij in z'n verder leven een trouw kind van den Heiland mag zijn.

*DIT IS NIET DE ÉNIGE UITGAVE
VAN G. F. CALLENBACH N.V. TE NIJKERK*

*MEER DAN HONDERD ANDERE
JONGENS- EN MEISJESBOEKEN
WORDEN IN DE CATALOGUS
VERMELD.*

*VRAAG DIE CATALOGUS
EENS AAN!*